Bugün 16 Sahife

AKŞAM

Bugün 16 Sahife

Sene 18 — No. 6230 — Fiatı her yerde 5 kuruş

PERŞEMBE 20 — ŞUBAT 1936

Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

İlk kadın tayyarecimiz

Ona bir gün Atatürk dedi ki: «Senin adın Gökçen olsun.» Onun adı Gökçen oldu.

Gökçen adında gökle ilişiklik var. Kuş gibi, kanad gibi.

Gökyüzile adı arasındaki bu ilgiyi timsalden hakikate çevirmeyi aklına koydu. Bir gün, gerçekten, iri kanadlı bir kuş gibi uçuverdi.

Üç gün evvel Ankaradan Eskişehire plânör denilen motörsüz tayyare ile uçan Sabiha Gökçen, Türkiyenin ilk kadın tayyarecisi genç kızdır. Motörlü motörsüz tayyareleri kullanıyor, paraşütle tayyareden atlıyor.

Geçen mayısta Ankarada açılan Türk kuşu tayyare mektebinde ilk denemelerini yapan, sonra Rusyaya tayyarecilik öğrenmeğe giden bayan Sabiha, sekiz ay geçmeden memleketi tayyare ile dolaşmaya hazırlanıyor. Sessiz çocuk çehresine, uzun mesafeler aşmak, yüksek bulutlara meydan okumak isteyen kuvvetli bir iradesinin ağırlığı sinmiş.

— Paraşütle ilk atladığınız zaman hiç korku, heyecan duymadınız mı?. diye sordum.

Korkuyu yenmiş gözlerinden, bu sualimi garip bulduğunu anladım:

— «Hayır, dedi. Bin metreye çıkmış bir tayyareden kendimi aşağı attım, birkaç saniye sonra paraşütün ipini çektim, paraşüt açıldı, yavaş yavaş, aşağı indim...»

Seyri ve düşüncesi bile başkalarının tüylerini ürperten bu macerayı bu kadar tabiî sükünetle anlatan, henüz yirmi yaşını yeni bitirmiş bir Türk kızı idi.

Şimdi onun kafasında, 7,300 metrelik yükseklik rekorunu kıran Fransız kadını Maryse Hilzin, saatte 444 kilometre ile sürat rekorunu kazanan Madam Helenè Boucher'nin, Meksikadan Nevyorka uçan Miss Amelia Earhartin, Laura İngalls'in şanlı maceraları dolaşıyor. O, sade Türkiye sınırları içinde uçmakla kalmak istemiyor, Türk kanadlarının ve Türk

Necmeddin Sadık

(Devamı dördüncü sahifede)

Yaşmak ve ferace devrinde İstanbul

Eski kılıç alayları

Yazan: Ahmed Refik

Yedinci sahifemizde okuyunuz

15 tip!

KARİKATÜR müsabakamız

Pek yakında başlıyor

Atatürk dün sabah şehirde bir gezinti yaptıktan sonra Perapalas oteline uğramış ve yanında mebuslardan Kılınç Ali, Cevad Abbas ile tayyareci bayan Sabiha olduğu halde hariciye vekili Tevfik Rüştü Aras ile birlikte yemek yemişlerdir. Resmimizde Atatürk yemek sofrasında görünüyor.

Sanayi mektepleri programları değiştiriliyor

Kurulacak sanayi için mütehassıs yetiştirilecek

Ankara 19 (Telefonla) — Memleketimizde senayileşme hareketinin büyük adımlarla ilerilemesi

(Devamı on üçüncü sahifede)

Kral Boris Belgradda

Bulgaristan Balkan antantına giriyor

Belgrad 19 (A.A.) — Havaş ajansının öğrendiğine göre Bulgar kralı Boris, Yugoslavya kral naibi prens Paul ve Yugoslavya başbakanı B. Milan Stoyadinoviç Bulgaristanın Balkan antantına muhtemel iltihakı meselesini müzakere etmişlerdir.

(Devamı on üçüncü sahifede)

Başvekil ve adliye vekili geldiler

Ismet Inönü Istanbulda birkaç gün kalacak

Başvekil İsmet İnönü ile adliye vekili Şükrü Saracoğlu bu sabahki ekspresle İstanbula gelmişler ve mutad merasimle karşılanmışlardır. Başvekil İsmet İnönü, şehrimizde bir kaç gün kalacaktır.

Heroin bulmak için..

Sahte reçete ile eczaneye baş vuran kadın yakalandı

Zabıta heroin ibtilâsı yüzünden sahtekârlık yapmaya kalkışan bir kadın yakalamıştır. Seza adındaki bu kadın öteden beri heroin ve kokain kullanıyormuş. Fakat son zamanlarda zabıtanın sıkı tedbirleri karşısında heroin bulamamıştır.

(Devamı on üçüncü sahifede)

Medenî kanundan evvel aile şekli:

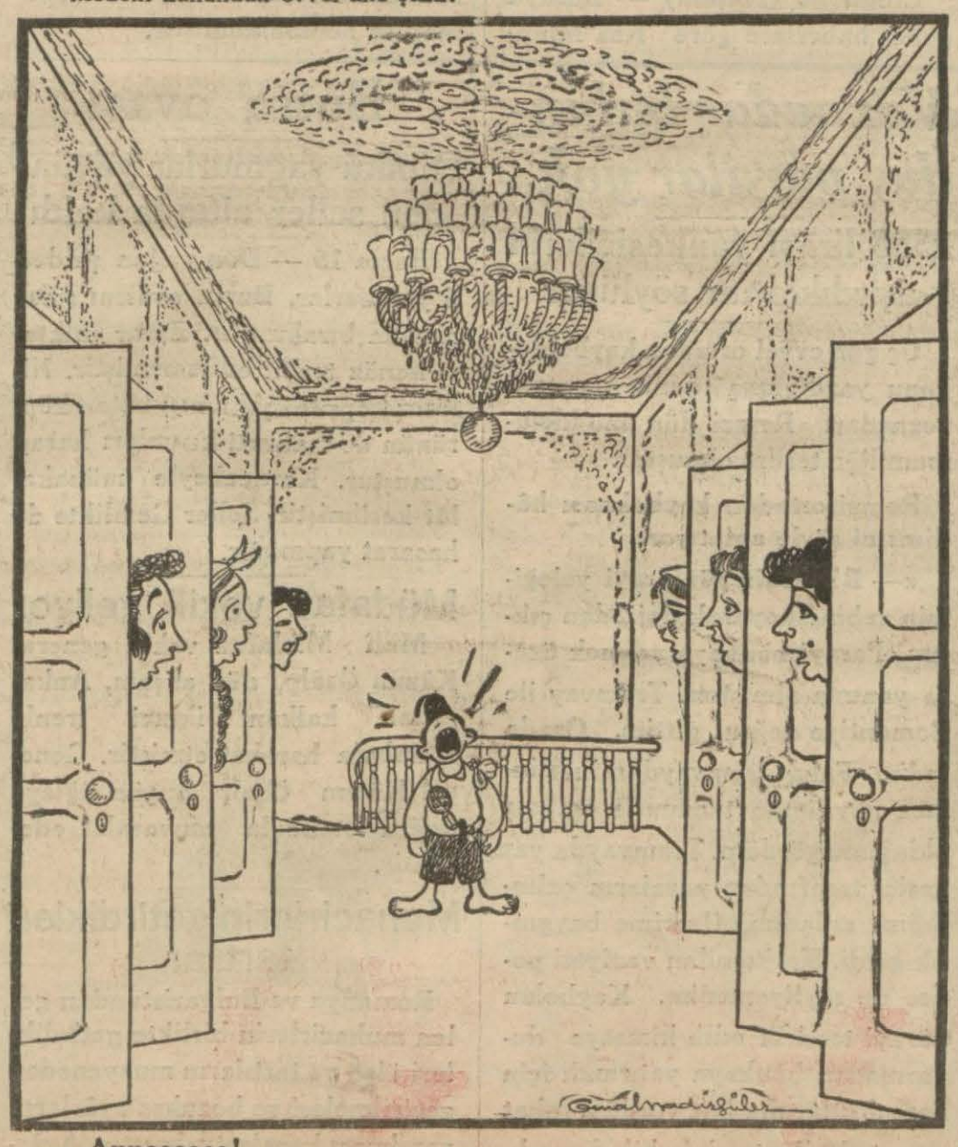

— Anneeeeee!.....
— A canım!....

İngiltere Habeşistana yardım edilmesini istiyor

Onsekizler komitesi mart iptidalarında Cenevrede toplanıyor

Petrola ambargo konması fikri tekrar canlandı. M. Eden bizzat Cenevreye gidecek

Cenevre 19 — Havas ajansı muhabirinin bildirdiğine göre, petrola ambargo konmasını görüşecek 18 ler komitesi yakında toplanacaktır. İngiltere komitenin 2 martta, Fransa ve komitenin reisi olan İspanyol murahhası ise 9 martta toplanmasını istiyor. Çünkü o tarihte milletler cemiyeti yeni binasına geçmiş olacatır.

Londradan gelen haberlere göre İngiltere hariciye nazırı M. Eden komitenin toplanmasında bulunmak üzere Cenevreye gelecektir.

Londra 19 — Deyli Telegraf politika muharririnin yazdığına göre İngiliz kabinesi, petrola ambargo konulması işile yeniden uğraşacaktır. İngiliz hükûmet muhafili, Habeşlerin Makallenin cenubunda uğradıkları mağlûbiyetin vaziyeti daha ziyade nazikleştirdiği mütalâasındadır. Habeşler için bilhassa yiyecek tedariki güçleşmiştir.

Habeş müdafaa kuvveti azalıyor. Cenubda İtalyanların taarruza hazırlanması bu intibaı arttırmaktadır. İngiltere, bu şerait dahilinde milletler cemiyetinin diğer âzasile mutabık olarak mutearrızın kurbanına yardım için ne gibi tedbirler alınması mümkün olacağını tetkik etmek istiyor. Petrol ambargosuna karar verilmediği takdirde diğer bazı tedbirler kararlaştırılacaktır.

Habeşistanda yağmur mevsimi başladı

Ingilizlere göre şimalî Habeşistanda artık harb harekâtı duracak

Londra 19 (Akşam) — Ambaradam dağından çekilen Habeş kuvvetleri Garaziam dağı ile Gheva dağı arasındaki mıntakada birleşmeğe başlamıştır. Bu mıntakada dağlar 2500 metre ile 2600 metre arasında yüksektedir. Garaziam dağının yüksekliği 2637 metredir. Habeşler burada şiddetli bir mukavemet göstermek niyetindedirler.

İngiliz mahafilinin kanaatine göre İtalyanlar şimdi Eritrede hare-

(Devamı on üçüncü sahifede)

Yeni Amerika sefiri geldi

Sefir Ailesi erkânile beraber istasyondan çıkarken

Yeni Amerika sefiri M. Murray dün ailesile birlikte İstanbula gelmiştir. Sefir, istasyonda sefaret erkânı ve Amerikan kolonisi tarafından karşılanmıştır.

Sefir, bir muharririmize Türkiyede hükûmetini temsil edeceğinden çok memnun olduğunu, haftanın sonuna doğru Ankaraya giderek hükûmet erkânımızla temasta bulunacağını söylemiştir. Sefir, Atatürk Ankaraya döndükten sonra itimadnamesini takdim edecektir.

Ingilterede büyük hava manevraları

700 tayyare iştirak etti ikisi kazaya uğradı

Londra 19 (A.A.) — Alman haber alma bürosundan: Taymsi nehri üzerinde yapılan hava manevralarına 700 tayyare iştirak etmiştir. Uçaklar muvaffakıyetli altı bombardıman yapmışlardır. Düşman tayyareleri, müdafaanın mukabil seri hücum tayyarelerine rağmen, Hornçorç tayyare limanı ile Dazenhamdaki Fort fabrikalarını bombalamaya ve tahribe muvaffak olmuşlardır.

Gazetelere göre bu manevralar, İngiliz payıtahtının tehlikeye pek âlâ maruz olduğunu isbat etmektedir.

Bu manevralar esnasında, iki İngiliz bombardıman tayyaresi düşerek parçalanmıştır.

Inebolu bulundu

Batan vapurun ambarındaki eşyalar çıkarılacak

İzmir 19 (Akşam) — İzmir körfezinde batan İnebolu vapurunun aranması işi bitmiştir. Vapur Kilizman yakınında bulunmuştur. Vapurun can kurtaranları ve daha bazı eşyası İzmire getirilmiştir.

İstanbuldan iki motör getirtilecektir. Yarın hava müsaid olursa vapurun anbarındaki ticaret eşyaları da çıkarılacaktır. Bunlardan

Suriyede vaziyet

Sükûn avdet etti, fakat alış veriş durmuş

Beyrut 19 (A.A.) — Havas muhabiri, 3 hafta süren karışıklıklardan sonra memlekette sükûnetin avdet ettiğini bildiriyor.

Yerli ahalinin oturdukları bazı mahallerde, elân menfi mukavemet gösteriliyorsa da, bunların daha ziyade, radikal unsurların hışmından korktukları için böyle hareket etikleri anlaşılmaktadır.

Küçük haberler

Maarif vekâletinin açtığı alfabe müsabakasına 76 zat eser vermiştir.

★ İstanbul vilâyeti hesabına Bulgaristandan 40 - 50 damızlık boğa alınacaktır.

★ Adliye vekâleti zat işleri umum müdürlüğüne adliye müfettişlerinden Mazhar tayin edilmiştir.

★ İdman cemiyetleri ittifakı umumî kongresinin mart sonunda toplanması muhtemeldir.

★ Kurban bayramında Yüksek muallim mektebinden 30 talebe Trakyada bir tetkik seyahati yapacaklardır.

★ Son günlerde kızıl ve kızamık vakaları çok azalmıştır.

★ Önümüzdeki pazar günü Halkevlerinin yıl dönümü münasebetile törenler yapılacak, 32 Halkevi daha açılacaktır.

★ Şişe tacirlerinin elindeki stok henüz bitmediğinden ölçüsüz şişelerin piyasadan kaldırılması için verilmiş olan mühlet uzatılacaktır.

★ Ticaret odası esnaf şubesi şoförlerin plâka resmini indirmek hususundaki taleplerini haklı bulmuştur.

★ Son fırtınada Karacaahmet mezarlığında 1800 servi yıkılmış belediyece muhafaza altına alın-

Bu Sabahki Telgraflar

Yeni siyasî konuşmalar

Almanya ile Italya arasında bir anlaşmadan bahsediliyor

Alman nazırlarından M. Göring Varşovaya, Avusturya başvekili de Italyaya gitti

Roma 19 — Almanyanın Roma sefiri Berline gitmiştir. Sefir geçen hafta Münihe giderek M. Hitlerle görüşmüştü. Romaya geldikten sonra İtalyan hariciye nazırile uzun müddet konuşmuştur. Bu konuşmalara çok ehemmiyet veriliyor.

Almanya yeni bir dış politikası takib ediyor. Roma mahafiline göre İtalyan - Alman görüşmelerinden maksad Habeş harbinin Avrupada vücuda getirdiği vaziyetten Almanyanın en münasib şekilde istifade etmesi, İtalyanın da yeni Alman siyaset sisteminden kabil olduğu kadar istifade eylemesidir.

M. Göring Varşovada

Varşova 19 — Alman nazırlarından M. Göring ve madamı bu sabah buraya gelmişlerdir. İstasyonda Leh hariciye nazırı M. Bek, Leh hariciye nezareti erkânı, Alman sefiri ve sefaret erkânı tarafından karşılanmıştır. M. Göring ve mayetindeki zavat sefarete inmişlerdir. General Leh başvekilini ziyaret etmiş ve öğle vakti reisi cumur tarafından kabul edilmiştir.

Leh hariciye nazırı bir öğle ziyafeti vermiştir. öğleden sonra av için Braloviçe gitmiştir.

Italyan hariciye müsteşarı Avusturya başvekilile görüştü

Milano 19 (A.A.) — Hariciye müsteşarı B. Suvich, gece Florensa yakinindeki Santa Maria Novellaya gelmiş ve istasyonda Avusturya dış bakanı B. Berger-Valdanez tarafından karşılanmıştır.

Prens Starhemberg Romaya gidecek

Paris 19 (Akşam) — Avusturya başvekil muavini prens Starhembergin yakında Romaya giderek M. Musolini ile görüşeceği söyleniyor.

Leh hariciye nazırının seyahati

Paris 19 (Akşam) — Leh hariciye nazırı M. Bek yakında Brükssele ve Londraya gidecek Belçika ve İngiltere hükûmet ricalile görüşecektir.

Habeş imparatoruna suikast

Italyanlar yeni mevzilerini tahkim ediyorlar, gece baskınlarına karşı dağa projektör koymuşlar

Adisababa 19 (A.A.) — Buradaki tayyare karargâhı makamları, İmparatorun hayatına karşı yapılmış bir suikasd teşebbüsünü keşfetmişlerdir. İmparatorun her zaman binmekte olduğu tayyarede bazı tahribat yapılmıştır. Bu hususta büyük bir ketumiyet muhafaza edilmekle beraber, tayyaredeki yağa kum karıştırılmış ve silindirlerin zorlanmış olduğu öğrenilmiştir. Tahkikata devam edilmektedir. Sanıldığına göre bu teşebbüs, ecnebî devlet hesabına çalışan bir casus şebekesine mensub eşhas tarafından yapılmıştır.

Dağda projektör

Makalle 20 (Akşam) — İtalyan askerleri yeni mevzilerini süratle tahkim ediyorlar. Bir çok köyler ve binlerce metre murabbaı arazi düşman bakayasından temizlenmiştir. İtalyanlar, gece baskınlarının önünü almak için Amba Aradam dağının tepesine muazzam bir projektör koymuşlardır.

Ras Mulugetta yaralandı

Cibuti 20 (Akşam) — Buraya gelen haberlere göre Ras Mulugetta son muharebelerde yaralanmış, sediye ile büyük karargâha nakledilmiştir. Dessiede imparatorun riyasetinde askerî şûra toplanmıştır.

Cenupta faaliyet

Mogadiçio 20 (Akşam) — İtalyan tayyareleri cenup cephesinde büyük bir faaliyet gösteriyorlar. Adisababadan Magaloya giden Habeş nakliye kollarını bombalıyarak yakmışlardır.

Elot dağı civarında tahşidat görülmüş Elot dağile civarındaki ormanlar bombalanmıştır.

Yol vergisi

Yeni lâyiha tetkik için vekâletlere gönderilecek

Ankara 19 — Çalışan kadınlardan yol vergisi alınması için hazırlanan lâyiha bugünlerde tetkik edilmek üzere vekâletlere gönderilecektir. Nafıa vekâleti bu lâyihada yol vergisini malî kudrete göre tesbit etmiştir. Vatandaşın kudretine göre 12 liraya kadar vergi alınabilecektir. Evvelce yol vergisine esas bedenî mükellefiyet iken yeni lâyihada nakdî mükellefiyet esas ittihaz edilmiştir.

Alman sefiri hariciye vekilimizle görüştü

Hariciye vekili Tevfik Rüştü Aras dün sabah Kadıköyüne giderek ailesi erkânını ziyaret etmiştir. Öğleden sonra Beyoğlu cihetindeki bazı akrabasını ziyaret etmiştir. Akşam üzeri Alman sefiri M. Rusenberg Perapalas oteline giderek Hariciye vekilimizle 20 dakika kadar görüşmüştür.

Amerikanın bitaraflığı

Vaşington 19 (A.A.) — Ayan bitaraflık projesini kabul etmiştir.

Veznedar bulundu, paralar yok..

1588 lirayı yankesicilerin aşırdıklarını söylüyor

Üç gün evvel ortadan kaybolduğunu yazdığımış deniz rusumu veznedarı Remzi dün müddeiumumiliğe teslim olmuştur.

Remzi ortadan kaybolması hâdisesini şöyle anlatıyor:

«— Bin sekiz yüz lirayi yeleğimin cebine koyarak daireden çıktım. Parayi bankaya vermek üzere yanıma almıştım. Tramvay ile Bomontiye doğru gittim. Orada indim. Fakat tramvaydan iner inmez göysümün tamamile açılmış olduğunu gördüm. Tramvayda yankesici tarafından paraların çalındığını anladım. Üzerime baygınlık geldi. Korkumdan vaziyeti polise de söyliyemedim. Kaybolan parayi tedarik edib kimseye duyurmadan bankaya yatırmak için bazı dostlarıma baş vurdum fakat para tedarik etmek kabil olamadı. Nihayet teslim olmağa mecbur kaldım. Remzi tevkif edilmiştir.

Bursa ovası

Dünkü yağmurlar yüzünden seller altında kaldı

Bursa 19 — Dün yağan şiddetli yağmurlar, Bursa ovasını sular altında bırakmıştır. Zarar miktarı henüz tesbit edilememiştir. Nilüfer köprüsü yıkılmış, beton köprünün de mahrutî kısımları harap olmuştur. Karacabeyle münakalât kesilmiştir. Seller Gemlikte de hasarat yapmıştır.

Müdafaa vekili geliyor

Millî Müdafaa vekili general Kâzım Özalp, dün akşam, Ankaradan kalkan ikinci trenle İstanbula hareket etmiştir. General Kâzım Özalp, bugün öğleye doğru İstanbula muvasalat edecektir.

Muhacirlerin getirdikleri tartılar

Romanya ve Bulgaristandan gelen muhacirlerin birlikte getirdikleri ölçü ve tartıların muayeneden geçirilmeleri ve bozuksa ayârların yapılması karalaştırılmıştır. Ayâryapılmıyan ölçüler kullanılmayacaktır.

Yunan buhranı

Yeni seçim yapılacağı anlaşıyor

Atina 19 — Venizelist parti lideri Sofulis merkez kabinesine kendisile fırkasının girmesi için M. Çaldarisin ileri sürdüğü şartlara bir mektubla cevab vermiştir. M. Sofulis bu mektubunda Venizelistlerin baş vekâletin iki fırkaca emniyet edilebilecek bir zata tevdiine, harbiye ve bahriye nezaretlerine Atinada Venizelist zatların getirilmesine muvafakat ettiklerini, dahiliye nezaretine gelince, polisin ve jandarmanın bugünkü teşkilâtı karşısında kendi emniyet ve hayatları tehlikede bulunduğundan bu nezaretin başka bir fırkaya verilmesine razı olmayacaklarını ve halkın nazarında nüfus otoritesini kaybeden kendi fırkası değil, Çaldaris fırkası olduğunu bildirmiştir.

Umumî kanaat iki fırkanın beraberce çalışmağa imkân olmadığı merkezindedir. İş başında şimdiki Demircis kabinesi kalacak ve yeni intihabat yaptıracaktır.

Venizelistler, şayet yeni intihabat Çaldaris zamanında kabul edilmiş olan kanunla yapılacak ise bunlara iştirak etmemek niyetinde bulunuyor.

Bir ev çöktü

Ev boş olduğundan nüfusça zayiat olmadı

Karagümrükte Kocadede mahallesinde Sikke sokağında 18 numaralı iki katlı haricen kâgir dahilen ahşap bir ev dün akşam geç vakit çökmüştür.

Son fırtınada epey hasara uğramış olan hane esasen bir aydanberi boş bulunmakta idi. İki gün evvelki şiddetli yağmurlar neticesinde duvarlardan tuğlalar dökülmeğe başlamıştır. Evin sahîbi belediyeden ruhsatiye almadan tamirat yaparken bazı yerleri kazmak istemiş ve bu sırada ev çökmüştür.

Endüstri plânı

Celâl Bayarın kongredeki nutku

İktısat vekili Celâl Bayarın geçenlerde toplanan endüstri kongresinde söylemiş olduğu nutuk Türkofis bülteninde neşredilmiştir.

Vekil, bu nutkunda sanayileşme plânımıza karşı ilk zamanlarda bazı kimseler tarafından ileri sürülmüş olan tenkitlere cevap vermiş, sanayileşmenin gümrük varidatı üzerindeki büyük tesirini, mahsullerimizin kıymetlenmesi için sanayileşmenin şart olduğunu söylemiş ve:

«Büyük Önderimiz Atatürk ile büyük Başvekilimiz sanayi programının biran evvel hazırlanmasını bekliyorlar. Bu istikametteki mesaiyi resmî ve hususî olarak daima teşvik etmişlerdir» demiştir.

Ispanyaya doğru şilep

Ankara 19 (Akşam) — İspanya ticarî münasebatının inkişafı üzerine İspanyollar iki memleket arasında doğrudan doğruya şilep seferleri yapılmasını teklif etmişlerdir. Teklif hükûmetçe tetkik ediliyor.

Türkiye - Isveç ticaret anlaşması

Ankara 19 (Akşam) — Türkiye İsveç ticaret anlaşması müddeti bir ay daha uzatılmıştır.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Köylüyü himaye

Memleketimizin nüfusunun en mühim parçasını köylüler teşkil ediyor. Türklüğün kuvvet kaynağı ve en mühim istinadgçhı bu kütledir. Onun için, pek tabiî bir hisle köylüyü himaye etmek sosyal bakımdan bizim için en büyük bir vazifedir.

Ayni koruma endişesini ekonomi sahasında da duyuyoruz. Çünkü çalışan bir vatana en büyük gelir kaynağı olan köylülerin gayet mahrum bir halde yaşadıklarını görüyoruz.

Bunlar hep doğru. Fakat sonra, memlekette yetişen mahsullerin fiatini tedkik ettiğimiz zaman, görüyoruz ki, bizde her şey pahalıdır. Rakip memleketler meselâ portakalı bile bizim küylüden daha ucuza satıyorlar. Yerli müstahsillerimizin yerli ipeklerini başka memleketler bizden kat kat ucuza mal ediyorlar. Başka memleketler buğdayı çok daha ehven bir fiatle yetiştiriyorlar. Hasılı, hangi mahsulümüze bakılacak olursa olsun, fiat hususunda dünya müstahsillerine boy ölçüşmemizin imkânı yoktur.

Köylümüz bir şey kazanmıyor, yemiyor, geyinmiyor, israf etmiyor. Fakat sattığı mahsul de ucuz değildir, yalnız bu pahalılığa bakacak olursak: «Köylüyü değil, aman köylüye karşı bizi himaye ediniz!» diye feryad etmek lâzım gelir.

Fakat, zavallı köylünün sürdüğü hayata bakacak olursak: «Aman ne yaparsak yapalım, bu kütleyi daha iyi yaşatalım ve himaye edelim!» arzusunun kalbimizin ta derinliklerinden fışkırdığını hissediyoruz.

Bu garip vaziyeti nasıl izah etmeli?.

Kabahat topraklarımızın ve iklimimizin mi? Halbuki bir taraftan vatan topraklarının inbat kuvvetinden, feyzinden, bereketinden bahsederiz. Başka memleketler de çok fukara toprak üzerinde çalışan halklar bulunduğunu işidiyoruz. Onun için kabahatı topraklarımıza bulmağa imkân yoktur zannediyorum.

Şu halde bizim ziraatımız da, istihsalâtımız da daha başka esaslı bir kusur var demek olacaktır. Zannediyorum ki, pek iptidaî bir tarzda, nakıs vesaitle çalışıyoruz ve çalıştığımıza mukabil bir semere alamıyoruz. Şu halde mevcud istihsal tarzını verimli bir hale getirmeyecek olursak alacağımız bütün tedbirler akim kalmağa mahkûm demektir. Hastalığa dokunmadan yalnız arazi tedavi etmiş olacağız ve bittabi böyle tedbirlerden esaslı bir fayda almıyacağız.

Akşamcı

Parti başkanı Edirneden döndü

Edirneye konferans vermek üzere giden Halk partisi İstanbul başkanı Hilmi dün şehrimize dönmüştür.

ŞEHİR HABERLERİ

Mazot döktü!

Romanya acentesi hakkında takibat yapılacak

Romanya bandıralı Romanya vapuru dün limanımızdan geçerek Köstenceye giderken habersiz olarak yaktığı mazotun yanmış kısmını liman dahilinde denize dökmüştür. Mazotun denize dökülmesi yasak olduğu halde Romanya vapurunun bu yasağı dinlemeden böyle harekete kalkması kanunî takibata lüzum göstermiştir.

Limanda çalışan kayık, sandal, motör sahipleri dün hep birden liman reisliğine müracaat ederek, Romanya vapurunun denize döktüğü pis mazottan gemilerinin kirlendiğini ve bu yüzden zarara uğradıklarını söyliyerek vaziyetin tesbit edilmesini istemişlerdir. Hemen seçilen bir heyet tetkikata başlamış kirlenmek suretile zarar gören gemiler tesbit edilmiştir. Vapur acantesi mahkemeye verilecektir. İstenecek zarar ve ziyanın miktarı on binlerce lira tahmin edilmektedir.

Vapurculuk şirketinin vapurları

Denizyolları idaresi tarafından vapurculuk şirketinin vapurlarının devir ve teslim alınmasına devam ediliyor. Teslim alınan vapurlardan bazılarının adları, şahıs adlı olduğundan bu gibi vapurların adları değiştirilecektir.

Konservatuar

Yeni talimatname şehir meclisine veriliyor

İstanbul konservatuarının ıslahı için Viyanalı profesör Marksın verdiği rapor üzerine bir talimatname hazırlanmıştı. Bu talimatnamede konservatuara bir yatı kısmı ilâvesi de vardır. Talimatname yakında müzakere edilecektir.

Para meselesinden kavga

Galatada Ali ve Hayri adlarında iki kişi dün bir para meselesinden kavga etmişlerdir. Kavgada Hayri bir demirle vurarak Alinin bacak kemiklerini parçalamıştır. Vakaya polis el koymuş, yaralı hastaneye kaldırılarak, Hayri yakalanmıştır.

Resmî dairelerde elektrik tesisatındaki noksanlar ikmal edilecek

Belediyece yapılan kontrol neticesinde resmî dairelerden bazılarile mekteplerdeki elektrik tesisatında sigorta tertibatının iyi olmadığı, anlaşılmıştır. Bu vaziyet her an bir yangın tehlikesi doğurabileceğinden bu gibi noksanların süratle düzeltilmesi için belediyeden bütün dairelere tamim gönderilmiştir.

Bir çocuk merdivenden düştü yaralandı

Yenişehir civarında oturan Muhsinin üç yaşlarındaki oğlu Macid dün evde oynarken merdivenden yuvarlanmış, birçok yerlerinden tehlikeli surette yaralanmıştır. Macid hastaneye kaldırılmıştır.

Bir çocuk tramvaydan atlarken düştü, yaralandı

Osman adında on yaşlarında bir çocuk dün Fatih civarında tramva dan atlarken düşmüş sağ kolundan yaralanmıştır. Osman hastaneye kaldırılmış, kaza etrafında tahkikata girişilmiştir.

Kömür depoları

Vaniköy halkının müracaatı yok

Vanıköy halkının, Kuruçeşmedeki kömür depolarının köylerine kaldırılması için Ticaret odasına bir müracaatta bulundukları bazı refiklerimiz tarafından yazılmıştı.

Boğaziçinin en güzel ve şirin bir köşesini teşkil eden Vanıköyü siyah tozlara boğacak olan böyle bir şey için halk tarafından yapılmış bir müracaat yoktur. Bir iki kişi tarafından yapılmış olması muhtemel bir müracaatı bütün bir köyün halkına izafe etmek doğru olamaz. Esasen kömür depolarını Vanıköyüne kaldırmağa kalkışmak Kuruçeşme gibi bura halkının da sıhhatini tehdid ederek şiddetli itirazlara sebebiyet vereceği gibi İstanbul Rasathanesinin tam Vanıköyünün üstünde bulunması da büyük bir mahzuru fenni teşkil eder. Çünkü kömür tozları rasathanenin binlerce liraya mal olan hassas aletlerini bozacaktır. Bundan birkaç yıl evvel bu mesele gene ortaya atıldığı zaman, rasathane idaresinin şiddetli itirazlarına uğramış ve bu tasavvur suya düşmüştü.

Kuruçeşmedeki kömür depoları kaldırılacaksa Vanıköy gibi şirin ve meskûn bir yere değil, Boğaziçinin, civarında ev bulunmayan ıssız bir noktasına nakledilmek lâzımdır. İktisad vekâletinin de Ticaret odası gibi, şayed böyle şahsî bir teşebbüs yapılmışsa bunu reddedeceğinden eminiz.

Ecnebî ve ekalliyet mekteplerinde vekâleten çalışanlar

Ecnebî ve ekaliyet mekteplerinde vekâleten çalışan muallimlerin fişleri Maarif vekâleti tarafından istenmiştir. Vekâletin bu isteğinin sebebi hakkında resmî bir malûmat yoksa da açıkta kalan muallim mektebi mezunlarının bu vekil muallimlerin yerlerine tayin edilecekleri tahmin ediliyor.

Eski köprü

Şimdilik tamir edilmesi düşünülmüyor

Fırtına yüzünden kopan ve işe yaramıyacak bir hale gelen Un kapanı köprüsünün tamiri şimdilik mevzuu bahis bile olmamaktadır. Köprünün bir parçası Haliçte kalafat yerine çekilmiştir.

Evvelce Un kapanından geçmekte olan araba, kamyon ve emsali vesaiti nakliye bu sefer Galata köprüsünden geçmek mecburiyetinde kaldığından Galata köprüsü her dakika kalabalık oluyor. Bütün seyrüsefer vasıtalarının bu köprüden geçmesi yüzünden köprüde seyrüsefer memurlarının adedi ziyadeleştirilmiştir.

Güverteden vapurun ambarına düştü

Abdürrahman adında bir adam dün rıhtımda bağlı bulunan Bandırma vapurunun göverteşine yük vermeğe çalışırken vapurun alt kat anbarına düşerek tehlikeli surette yaralanmıştır. Abdürrahman hastaneye kaldırılmış, kazada kimsenin ilişiği olmadığı anlaşılmıştır.

Belediye mezbahadaki tesisatı değiştirecek

Belediye mezbahadaki tesisatı bir kat daha yenileştirmeye ve mevcud noksanları telâfiye karar verdiğinden bütçeye tahsisat koymuştur.

Kabahat kimde!

124 mavnanın sahibi zarar ve ziyan istiyor

Geçenki fırtınada limanlar idaresine aid 24, şahıslara aid de 100 mavna battığı katî surette tesbit edilmiştir. Gerek liman idaresi, gerek diğer mavna sahipleri zarar ve ziyanlarının ödenmesi için belediyeyi protesto etmişlerdir.

Bu protestolarda ileri sürülen iddialara göre şehir içindeki köprülerin bu gibi fırtınalara mukavemet edip edemiyeceklerinin kontrolunu yapmak, icap eden tedbirleri almak belediyenin vazifesi olduğu halde belediye Unkapanı köprüsünün mukavemetini temin etmemiş ve köprüden kopan dubalar bu mavnaları batırmıştır. Belediye ise Unkapanı köprüsünden kopan dubaların hiç bir mavnayı batırmadığı fikrindedir.

Türkçe öğrenmeyen ecnebî profesörler

Üniversitedeki ecnebî profesörler üç sene içinde türkçe öğrenerek türkçe ders vreceklerdi. Bu müddet bittiğinden, yazdığımız gibi, bazı profesörler türkçe ders vermeğe başlamışlardır. Henüz türkçe öğrenmemiş olanların vaziyetleri Maarif vekâletine bildirilecektir. Vekâlet bir karar verecektir.

Hiddetli sucu

Merkebinin kaçmasına gülen çocuğu yaraladı!

Hasan adında bir sucu dün merkebile Beyoğlunda Sipahi ocağı civarından geçerken merkep ürkmüş, koşmağa başlamıştır. O sırada yoldan geçen Pavli adında bir çocuk da gülerek alay etmiştir.

Eşeğin kaçması üzerine bir de alaya alınan Hasan fena halde hiddetlenmiş ve belinden bıçağını çekerek küçük Pavliyi yakalayıp sırtından ve karnından ağır surette yaralamıştır. Vakaya polis el koymuş, Pavli hastaneye kaldırılmıştır. Hiddetli sucu da yakalanmıştır.

17 numara saatte 10 mil gidiyor

Haliç vapurları muvakkat idaresinin tamir ettirdiği 17 numaralı vapur dün havuzdan çıkmıştır. Deniz ticareti memurları önünde vapurun sürati muayene edilmiş ve kâğıdhaneye kadar yapılan bir seferde vapurun saatte (10) mil yaptığı görülmüştür.

Un ve buğday satışları

Dün şehrimize Anadolunun muhtelif yerlerinden 153 ton buğday gelmiştir. Buna mukabil hiç un gelmemiştir. Dün borsada buğday üzerine az muamele olmuştur. Yumuşak buğdayın kilosu 7,5, sert buğdayın kilosu 6 kuruş 18 para, ekstra mallar da 8 kuruş 10 para ile 8,5 kuruş arasında muamele görmüştür.

Öğle düdüğü

Hergün saat on ikide saatlerin ayarı için Galata kulesindeki küre, Kandilli rasathanesinden aldığı işaret üzerine hareket etmektedir.

Saat ayarı için Beyazıd yangın kulesine konan düdük de Galata kulesindeki kürenin hareketine bakacak ve tam bu ande ötecektir.

Bir çırpıda

Var mı, yok mu Lord Eden!

Siyasetle, dünya gidişile hiç alâkadar olmayan bir genç kadın:

— Lord Eden yeniden seyahata çıkıyormuş!... Deyince şaşaladım.

Çünkü bu bayancığın ağzından şimdiye kadar tek politikacı ismi işitmemiştim.

— Maşallah artık siyasete başlamışsınız... Lâkin hiç öteki siyaset adamlarından bahsettiğiniz yok.. meselâ şimdiye kadar Makdonald, Loid Corc, Baldvinden filân bahsettiğinizi hiç duymadım.. dedim.

Gülümsedi:

— Lord Eden başka...

Hakikaten bu genç politikacının ismi gazetelerin yazdığına göre bütün dünya kadınlarının ağzında dolaşıyormuş..

— Lord Eden demiş ki..

— Lord Eden şuraya gitmiş..

— Lord Eden radyoda şu konferansı vermiş..

Lord Eden aşağı, Lord Eden yukarı... Makdonald, Loid Corc, Baldvin filân yok... Var mı yok mu genç ve yakışıklı politikacı..

Şimdi de Holivut da Lord Edene aid bir filim çevriliyormuş.. Bu filmin çok tutacağı tahmin ediliyormuş..

Genç ve yakışıklı olmakla bu meşhur politikacı kimbilir kaç sinema artistinin gıptasını celbetmiştir.

H. F.

Kaçak tokalar

Geçen pazar günü Avrupa ekspresile gelen bir ecnebî yolcunun elinde gümrük muayenesinden kaçırmak istediği bir paket, muhafaza teşkilâtının nazarı dikkatini celbetmiş ve hemen yolcu çevrilerek paket muayene edilmiştir.

21 kilo ağırlığında bulunan bu paketle kadın çantalarının kenarlarına konan galvanizli toka ve emsali malzeme olduğu anlaşılmıştır. Bu kaçak malı sokmak isteyen ecnebî hakkında tahkikata başlanmıştır.

Halicin 10 numaralı vapurunun tamiri bitti

Bir müddettenberi tamir edilmekte olan Halicin 10 numaralı vapuru dün havuzdan çıkmıştır. Bugün sefere başlayacaktır.

Almanyaya elma ve portakal gönderildi

Şimdiye kadar İspanyadan elma, Filistinden portakal alan büyük bir Alman müessesesi bunları Türkiyeden almak maksadile Türkofise ve Hâl müdürlüğüne müracaat etmişti. Ofisle müessese arasındaki müzakere neticelenmiş, dün ilk defa olan üç vagon ekşi Trabzon elması ile bir vagon portakal Almanyaya sevkedilmiştir.

Türkistanlı hacılar nihayet gittiler

Hacce gitmek üzere şehrimize gelen 340 Türkistanlı hacı evvelki akşam Adnan vapurile yola çıkmışlardı. Fakat vapurda doktor bulunmadığı anlaşıldığından son dakikada vapur çevrilmiştir. Dün bir doktor tayin edilmiş, bunun üzerine vapur Ciddeye hareket etmiştir.

Bay Amcaya göre...

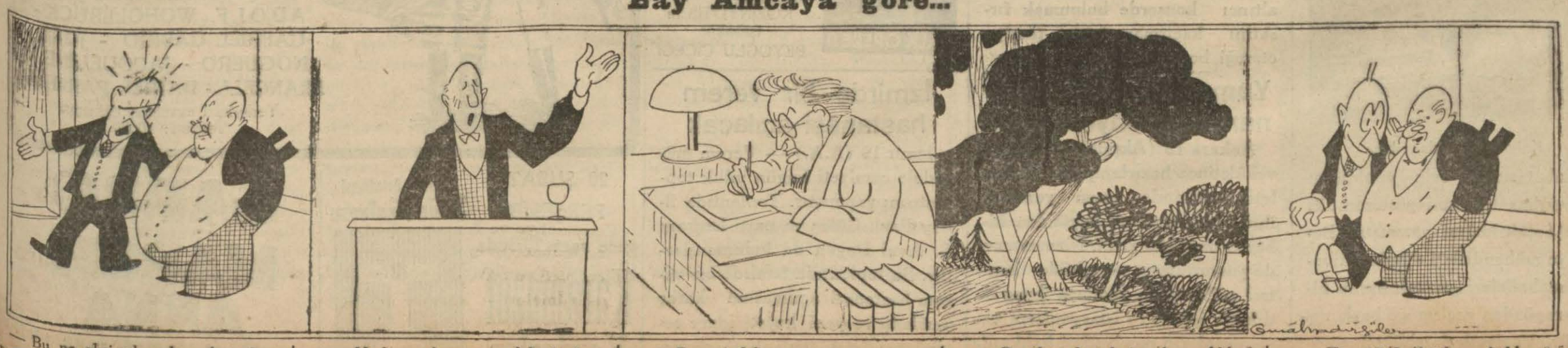

TEPEBAŞI GARDEN'inde BU AKŞAM Dünyanın en güzel kadını ve şayanı hayret meddahı CORDERO
numaralarına başlıyor. Göz ve kulak ziyafeti, erkeklerin, kadınların ve çocukların mahbubu olacaktır.

Ilk kadın tayyarecimiz

(Baş tarafı birinci sahifede)

kadının şöhretini uzak illere götürmek istiyor.

Ne kadar zamandır özlediğimiz, burada kaç defadır yazdığımız emeli, Türkiyede sivil tayyareciliğin artması emelini nihayet bayan Sabiha Gökçen hakikat sahasına çıkardı. Türk kadınlığı için övünmeğe değer olan bu hâdisenin bütün Türk gençliğine örnek olmasını isteriz. Bayan Sabihanın da söylediği gibi, bir memlekette tayyareciliğin ilerlemesi ancak gençlerde havacılık hevesinin artması ve çoğalmasile mümkündür.

Türkiyede uçan ilk kadın tayyareci Sabiha Gökçene, vücudü henüz paraşütle güç inecek kadar hafif, bu ince ve sakin Türk kızına havaları yenmek cesareti nereden geldi?. Gözünü korku kırpmadan boşluklara atılmak, uzaklara ve daha uzaklara uçmak, rekorlar kırmak azmini bu Türk çocuğu hangi mektepten, hangi muhitten aldı?.

Büyük ve güç şeyler başarmak hevesini ve azmini ona Atatürk terbiyesi, Atatürkün yanıbaşı verdi. Koktebel tayyare mektebinden ona verdikleri breveye «Atatürk kızı Sabiha Gökçen» adını yazmışlar. Atatürk kızının başka türlü olamıyacağı onun yüreğinde ve zihninde en derin ve kuvvetli inandır. Bu yaşında ölümden korkmayan cesaretinin, bulutlarla ölçüşmekte yılmayan azminin kaynağı işte bu inandır.

Yarın, o kendi tayyaresinde, bir güneşin doğup batmasına vakit bırakmadan türlü iklimler ve uzak ülkeler üstünden bir kartal gibi geçerken, ufukları gözleyen yad eller hayretle, heyecanla gösterecekler: «Bak, bak, Türkün Atatürk kızı geçiyor!»

Necmeddin Sadık

Harap binalar

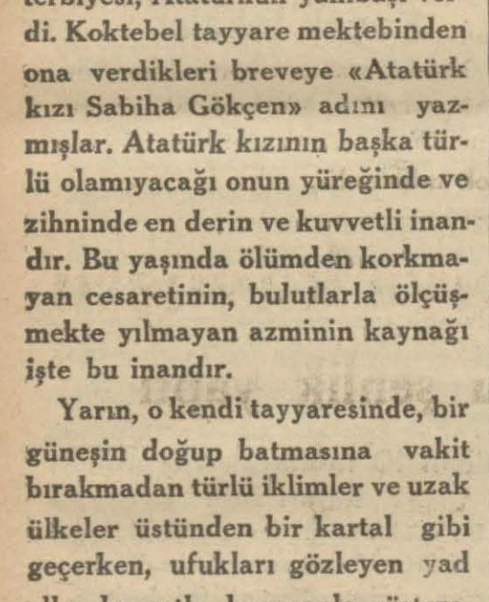

Kabataşta yıkılan bina

Kabataşta bir evin yıkıldığını ve yıkılma tehlikesi gösteren altı evin boşaltıldığını yazmıştık. Belediye mühendisleri dünden itibaren mahalleleri gezerek harab binaları gözden geçirmeğe başlamışlardır. Vaziyetleri tehlikeli görü-

Akşamki konser münasebetile

Güzide artist Cemal Reşidin idare ettiği konservatuar orkestrası tarafından dün akşam Saray sinemasında verilen nefis konserde bulunanlar, vali ve belediye reisi Muhiddin Üstündağın konservatuarı himaye etmekle memleketin irfan ve sanatına, ne büyük hizmet ettiğini bir kere daha anlamış ve takdir etmişlerdir.

Garp kafası, garp tekniği ve metodu ile çalışan Cemal Reşid ve arkadaşlarının bir kaç gün içinde elde ettikleri netice ilerisi için insana büyük ümitler verecek bir derecededir. Dün akşam çalınan ve garp musiki üstadlarının en güzide eserlerinden sayılan parçaların konservatuar orkestrası tarafından çalınış tarzının teknik incelikleri hakkında fikir ve mütalâa beyan etmek bu satırları yazanın salâhiyeti dışındadır; fakat kulağı garp musikisine yabancı olmamak ve büyük Avrupa şehirlerinde bir çok konserler dinlemiş olmak itibarile İstanbul konservatuarı orkestrasının bir kaç senelik çalışma sonunda çok terakki ettiğini, parlak bir istikbale doğru kuvvetli adımlarla ilerlemekte olduğunu, tekzip edilmekten korkmıyarak söyleyebilir.

Cemal Reşid bir kaç sene evvel bu işe başladığı vakit bize: «Üç ay müsaade ediniz, size Avrupanın mükemmel orkestraları derecesinde bir orkestra vücuda getireyim.»

Demiş olsaydı. Bu zihniyetle hareket eden ve yüksek perdeden atıp tutan bazı kuş beyinli palavracılar gibi her halde o da bugün mahcup bir vaziyette bulunurdu. Fakat görülüyor ki, Cemal Reşid tam manasile garp metodu ile çalışır artist ruhlu bir orkestra şefidir. Eminiz ki dün akşam koca Saray sinemasını hıncahınç derecede dolduran ve Cemal Reşidle arkadaşlarını içden gelen samimî bir heyecan ve şevk ile alkışlıyan halk da bizim gibi düşünmüştür.

Dün akşamki muvaffakıyetli konserde Bethovenden çalınan parçada piyanoda bulunan Ferdi Von Statzerin bilhassa alkışlandığını kaydetmek icab eder.

Garb musikisinden zevk duyanlara ve bilhassa az zaman içinde garb tekniği ve metodu sayesinde ne derece parlak muvaffakıyetler elde edilebileceğini yakından görmek isteyenlere konservatuar orkestrasının 11 mart çarşamba akşamı vereceği altıncı konserde bulunmak fırsatını kaçırmamalarını tevsiye etmeği borç biliriz.

Yumurta ihrac nizamnamesi meriyete girdi

Ankara 19 (Akşam) — İktisad vekâletince hazırlanıp şurayi devletin tetkikinden geçen yumurta ihraç nizamnamesi bugünden itibaren meriyete girdi. Nizamnamede yumurtaların ne şekilde kontrol edileceği ve yumurta ihraç edilecek iskele ve istasyonların ve yumurtaların meziyetleri hakkında hükümler vardır.

İzmirde bir verem hastanesi açılacak

İzmir 19 (A.A.) — Verem mücadele cemiyeti bugün yıllık toplantısını yapmıştır. Toplantıda ilbay Fazlı Güleç ve parti başkanı B. Avni Doğan da bulunmuşlardır. Bu toplantıda İzmirde bir verem hastanesi açılmasına karar verilmiş ve yeni heyeti idare seçimi yapılarak toplantıya son verilmiştir.

Bu akşam MELEK sinemasında
Dünyanın birinci tenoru:
BENJAMİNO GİGLİ
ve
MAGDA SCHNEİDER
tarafından eşsiz bir surette yaratılan senenin en büyük musikili filmi
UNUTMA BENİ
Ayrıca: Paramount dünya havadisleri, Olimpiyat müsabakaları, spor haberleri vesaire.
Numaralı koltukların evvelden aldırılması. Tel. 40868

Yarın akşam İPEK sinemasında zevki, dehşeti, görülmemiş, duyulmamış heyecanı karşısında titreyeceğiniz bir film
HAVA KAHRAMANLARI
AŞK - VAZİFE - ZEVK - NEŞE - HEYECAN VE KAHRAMANLIK filmi
Fransızca sözlüdür. Baş rollerde :
MOREEN O' SULLİVAN - LEVİS STON - ROBERT YOUNG - VALLACE BEERY

HAYDUTLARIN en müthiş ve en tehlikelisi
Aynen ta kendisi... Aynen gördükleri gibi...
1 No.lı Halk Düşmanı..
Bu akşamdan itibaren :
SARAY sinemasında
göreceksiniz. İlâveten :
PARAMOUNT JURNAL ve MİKEY, JOKEY

23 Şubat Pazar
Bu tarihi hatırınızda tutunuz:
Çünkü bu tarih,
MAKSİM'de
verilecek kostümlü ve maskeli büyük
Mask Ruj Balosu
tarihidir.

BORSA

İstanbul 19 Şubat 1936
(AKŞAM KAPANIŞ FIATLERI)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî Kuponsuz 1933 istikrazı	95, 97,50	İş B. Hamiline	9,50
		» Müessis	90,—
Ünitürk I	24,52,50	T. C. Merkez Bankası	63,—
» II	23,—	Anadolu hisse	23,15
» III	23,—	Telefon	8,50
Mümessil I	47,90	Terkos	14,50
» II	44,15	Çimento	10,25
» III	—	İttihat değir.	9,75
İş Bankası	9,50	Şark »	0,70

Para (Çek fiatleri)

Paris	12,05,75	Sofya	64,57,34
Londra	6,20,50	Prağ	19,19,—
Nev York	80,55,—	Berlin	1,98,24
Milano	10,03,39	Madrit	5,82,—
Atina	83,62,25	Belgrad	34,78,89
Cenevre	2,43,79	Zloti	4,22,15
Brüksel	4,72,85	Pengo	4,56,—
Amsterdam	1,17,31	Bükreş	108,64,50
		Moskova	10,85,25

FRANSIZ tiyatrosunda
HALK OPERETİ
Bu akşam 20,30 da
ZOZODALMAS ve KOFİNYOTİS'in iştirakile
BEYOĞLU ÇİÇEĞİ

Uzun zamandanberi sabırsızlıkla beklenen Vicky Baumun romanından iktibas ve
SİMONE SİMON - JEAN PİERRE AUMONT
tarafından bir sureti fevkalâdede temsil edilen
Kadınlar Gölü

filmi, BU AKŞAM büyük GALA olarak
SUMER sinemasında
gösterilecektir. Bu filme ne bir komedi ne de bir operettir.
En hakikî, en saf bir sinema filmidir, yeni bir formüldür.
Gençliğe ittihaf edilen eğlendirici bir filmdir.
Yerlerinizi evvelden aldırınız. Telefon: 42851

Yarın akşam TURK sinemasında
Büyük gala olarak mevsimin en güzel opereti :
ÇİNGENE BARON
(Fransızc sözlü)
ADOLF WOHOLBRUCK - GABRİEL GABRİO - JOSE NOGUERO - JACQUELİNE FRANCELL - DANİEL PAROLA
Yerlerinizi evvelden aldırınız.
Telefon : 40690

20 ŞUBAT PERŞEMBE gece saat 20,30da
İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu
Karamazof Kardeşler
GRETA GARBO
FREDRIC MARCH
ANNA KARENİN

DÜŞÜNCELER

Unutmak ve sanat

Su aşağıya yazdıklarım bir arkadaşın düşünceleridir:

«En korkunç düşman unutmaktır bence. Bunu «Edebiyatı Cedide» ağzı ve düşüncesiyle:

«Nisyan ey bilmem neyi bilmem neyi nisyan».

Çeşidinden söylemiyorum. Benim korkunç bulduğum unutkanlıklar ne bir «yâri bi vefa»'nın sadakatsızlığı, ne de bir tek ölünün üç ay sonra adının bile anılmayışıdır.

Benim en korkunç düşman dediğim nesne âdem oğlunun bütün bir insan soyunu sarsan felâketleri çabucak unutuverişidir.

Harbi umumî gibi bir felâketi düşün. Bu kan ve ateş kıyametinin içine girip çıkanların çoğu bugün onu unuttular. O eşi görülmemiş ölüm yangını daha çocuk gözleriyle kıyısından seyredenlerin hatıralarında ise 1914-1918 yılları tarih kitaplarındaki her hangi dört beş sayfadan başka bir şey değildir.

İnsan oğlu çabuk unutuyor. Hattâ diyebilirim ki büyük felâketleri unutmanın karanlığında küçük acılardan daha tez kaybediyor.

Oysa ki, unutmamak gerek. Hele dünyanın bugün içinde yuvarlandığı fırtınalı ve şimşekli havada geçmiş acıları unutmamız felâkettir.

Unutmamak için boyuna hatırlamak lâzım. Bu hatırlatma işini üzerine alacak ve en verimli bir yolda başaracak kuvvetlerden biri de sanattır bence.

Edebiyat, resim, musikî, heykel, tiyatro, sinema bize unutmamamız gerek olan büyük felâketleri hatırlatmalıdırlar.

Bu unutmak ve unutmamak kavgasında bu kadarcık bir işi bile kavramıyan sanat iki kadeh rakı arasında dinlenen bir meyhane türküsünden başka bir şey değildir.»

Orhan Selim

Dünyada Neler oldu, Neler oluyor?

Bir nehrin süratini nasıl ölçerler?

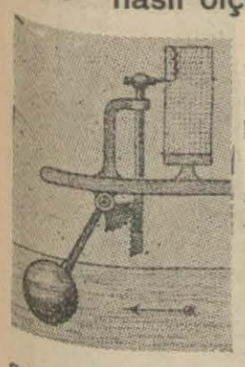

Bir nehirin süratini ölçmek için kullanılan aletin buraya resmini koyduk. Suyun içine sokulmuş bir balon var. Nehirin akışı ı balonu ileri ğru sürüklemek er. Bu hareket u tırtıllı bir kolu geçer ve bu kol da gene çentikli bir kolu, hareketinin şiddet ve kuvvetine göre aşağı veya yukarı kımıldatır. Bu kolun ucuna bir kurşun kalemi takılıdır. Bu kalem, üstü muntazam taksimata günlere ve saatlere ayrılmış bir kâğıda dokunarak bu levka üstüne nehirin süratini ve bunun değişişini durmadan yazar.

Sesin hızı ne kadar?

1822 de sakin bir haziran gecesi Paris civarında âlimler bir tecrübe yapmışlar ve Montlhery ve Villejuif tepelerine konmuş iki topu onar dakika fasıla ile ateşleyerek topların ağzından çıkan alevlerin görünüşü ile top seslerinin işidilişi arasındaki zamanı gayet iyi işler kronometreler üzerinde bulmuşardı.

Bu iki tepe arasındaki mesafeyi de dikkatle ölçmüşler böylece sesin sürati saniyede 336 metre olduğunu bulmuşlardı. Fakat sesin hızı havanın sıcaklığına göre değişir. Hava ne kadar soğuk olursa sesin hızı da o kadar azalır. Sıfır sıhhunet derecesinde sesin hızı 330 metredir. Sularda ses daha hızlı gider 1827 de Cenevre gölünde yapılan tecrübelere göre ses su içinde saniyede 1412 metre süratle yayılmıştır. Sulp cisimlerde bu sürat daha fazladır. Meselâ ses demirin içinde saniyede 5040, bakırın içinde 3480 metre hızla geçer.

Hayvanların sayısı

Yeryüzünde kaç çeşid hayvan vardır?.

Bir Alman bilgininin sözüne inanmak lâzım gelirse yeryüzünde 400,000 çeşid hayvan varmış.

Başta 280,000 çeşidle böcekler geliyor. Bunlardan 40,000 tanesi sinek, 50,000 tanesi kelebek, 120,000 tanesi kabuklu kanatlı cinsi imiş.

Balıklar 12,000 cins imiş, bunlardan 300 tanesi tatlı suda yaşıyorlarmış. 6,000 cins kuş varmış. Mollüskler 10,000 çeşid, krüstaseler 8,000 çeşid, yerde sürünenler 2,500 çeşid imiş. Memeli hayvanların çeşidi 2,000 kadarmış. Alman âlimi isimlerini yazıyor amma, biz yazmıyacağız.... Memnunsunuz ya?...

Tac giyme merasimi her yerde görülecek?

Gelecek sene Londrada kral sekizinci Edvardın tac giyme merasimi yapılacaktır. İngiliz gazetelerinde okunduğuna göre Westminster kilisesinde cereyan edecek olan bu merasimin tafsilâtı radyo ile verileceği gibi bunun televizion suretile ve sesle ayni zamanda sinema, tiyatro gibi umumî yerlerde gösterilmesi için tertibat alınmaktadır

Kuvvetli bir projektör hangi mesafeye kadar ortalığı aydınlatabilir?

Projektörlerle yüzlerce kilometre uzaktaki şeyleri görmek mümkündür. Dünyanın en büyük projektörlerinden biri Amerikada St. Louis şehri civarında University City'nin belediye dairesi üzerine konmuş olanıdır. Bu projektör 250,000,000 mum kuvvetinde imiş ve 280 kilometre mesafeden görülebilirmiş.

Harp zamanında projektörlerin tayyare hücumlarını karşılamak ve haber vermek itibarile büyük bir ehemmiyetleri vardır. Harp gemileri kuvvetli projektörlerile düşmanın denizden veya havadan yaklaşmasını görür ve onlara karşı açılacak top ateşlerinin iyi idare edilmesini temin eder.

Himalâyaya çıkacaklar

Bu yakınlarda bir Fransız heyeti ilk defa olarak - Himalayanın bugüne kadar gidilmemiş bir tepesine çıkmak teşebbüsünde bulunacak.

Himalaya dağlarında, bu tepenin eteklerine varıncaya kadar, haftalarca, Alp dağlarından yüksek dağlar arasında yürümek lâzımdır. Bazı yamaçlar Monblan yamaçlarından yüksektir.

Himalayanın tepeleri 8,580, 8,620, 8,840 metredir. 100 kilometre saha buzluktur.

Yeni bir moda

Holivud yıldızları yeni bir moda çıkarmışlar. Tırnaklarının, üstüne sevgililerinin ersmini yaptırıyorlarmış.

Eğer bu moda yapılırsa, eski zaman minyatürları yeniden moda olacak demektir.

Salamandra sobalarının önüne neden mikalı çerçeveler konur?

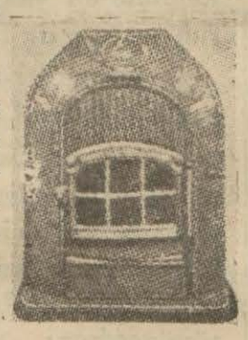

Antrasit kömürü yakan sobalar gittikçe ziyadeleşiyor. Dikkat ederseniz bunların ön taraflarında sobanın büyüklüğüne göre altı veya dokuz küçük parçaya bölünmüş ve mikalarla kapatılmış çerçeveler vardır. Acaba bu sobaların önüne bu mikaları neden korlar?.

Bunun sebebi bir kerre yanarken ateşin dışarıdan görülebilmesidir. Karşısına geçip oturanlar için sobanın bir zevki de ateşin parıltısını görmektir. Fakat antrasit sobası her taraftan iyice kapalı olmalı ki, içine konulacak antrasit kömürü çabucak yanıp bitivermesin, yirmi dört saatte bir doldurulacağına göre kömürün bu kadar uzun müddet dayanabilmesi ancak bu sayede mümkün olabilir.

İşte hem bu ciheti temin ederek sobayı iyice kapalı bulundurmak, hem de ateşi görerek sobanın keyfini yerine getirebilmek için bu mikalı çerçeveleri kullanırlar.

Prenses Zeynebin vakfı

Profesör Ebülulânın iyi bir netice alacağı umuluyor

Mısırlı prenses Zeyneb hanımın İstanbul üniversitesine teberru ettiği emvali kurtarmak üzere hukuk fakültesi profesörlerinden Ebülulânın Kahireye gönderildiği yazılmıştı. Profesör Ebülulânın bi işi müsaid bir şekilde halledeceği umuluyor.

Üniversite yaptığı iki buçuk milyon liralık istikrazı fakültelerin ihtiyaçlarını temine, bilhassa hastanelerdeki yatak miktarını arttırmağa sarfedecektir. Zeyneb hanımın vakfına el konulduktan sonra Avrupaya talebe gönderilmesi, fakir talebeye yardım gibi işlerle meşgul olunacaktır.

Yemiş iskelesi

Unkapanı köprüsünden kopan dubanın Yemiş iskelesini ehmiyetli surette tahrib ettiği görüldüğünden belediye dünden beri vapurların iskeleye yanaşmasını menetmiştir.

İskelenin tamirine Haliç idaresince yakında başlanacaktır.

Konya fırınlarına hamur makineleri kondu

Konya 18 (A.A.) — Belediye ekmekçilerin iyi ekmek çıkarmaları için fırınlara koydurduğu hamur makineleri ile ekmekçiler ekmek yapmaya başladılar. Nümuneye muvafık ekmek çıkarmayan ekmekçilerin ekmeklerini satıştan menetmiştir.

İçki ihracatı

Son seneler zarfında pek ziyade arttı

Müskirat ihracatımız günden güne artıyor. Bilhassa son bir sene içinde kuvvetli iki müşteri elde edilmiştir. Bunlar İsveç ve Danimarkadır. En çok ihraç ettiğimiz içki vermut ile şaraptır.

İsveç ve Danimarkalılar bilhassa türk vermutlarını beğenmişlerdir. Bir sene zarfında bu iki memlekete ihraç edilen vermut ve şarap 3 0bin ile 40 bin litre arasındadır.

İki senedenberi Mısıra ve Belçikaya rakı ihracı başlamıştır. Bilhassa Mısırlılar türk rakılarına fazla rağbet gösteriyorlar.

Türk likörleri ecnebî memleketlerde rağbet kazandığı halde az ihracat yapılmaktadır. Bunun en mühim sebeplerinden birisi muhtelif Avrupa şehirlerinde doldurma tesisatımızın olmamasıdır. Buradan şişe ile sevketmek meccubiriyetinden dolayı likörler gümrük resmi itibarile alıcılara çok pahalıya mal olmaktadır.

Nöbetci eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Kurtuluş caddesinde Kurtuluş, Taksim: Kumbaracıda Garih, Galata: Okcu Musa caddesinde Asrî İttihad, Eminönü: Bahçekapıda Agop Minasyan, Kasımpaşa: Yeni Turan, Hasköy: Halıcıoğlunda Yeni Türkiye, Heybeliada: Halk, Büyükada: Merkez, Bakırköy: Merkez, Sarıyer: Nuri, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Sarim, Beşiktaş: Receb, Üsküdar: Ömer Kenan, Kadıköy: Üçler ve Cotiryadis, Fener: Hüsameddin, Samatya: Teofilos, Şehremini: A. Hamdi, Karagümrük: Mehmed Fuad, Alemdar: Eşref Neşet, Küçükpazar: Yorgi, Şehzadebaşı: Hamdi, Beyazıd: Cemil.

Bir tahlilin neticesi

Yumurtalarımız gıda kuvveti noktasından çok yüksek

Bu sebeple Almanya bizden fazla yumurta almağa başladı

Son zamanlarda Almanlar muhtelif memleketlerden aldıkları yumurtaların, gıda kuvvetleri noktasından, bir tahlilini yapmışlardır. Bu tahlil neticesinde Türk yumurtalarının diğer memleketlerden gelen yumurtalara nazaran gıda kuvveti noktasından mukayese edilemiyecek derecede yüksek olduğu anlaşılmıştır.

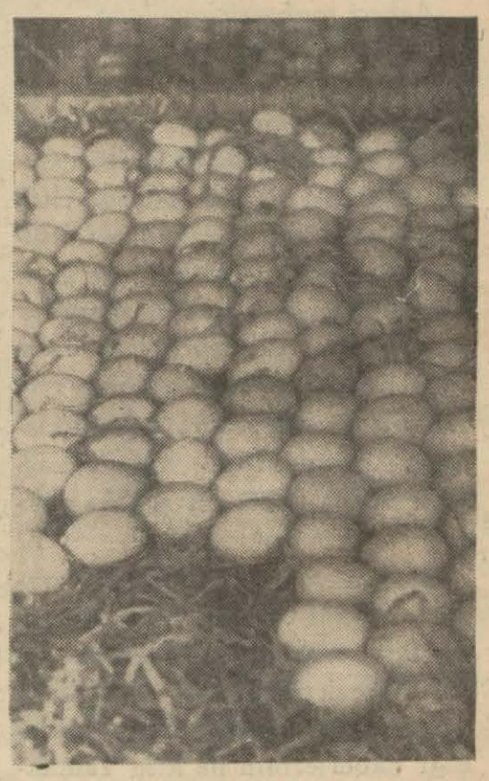

Türkofis bunu bütün yumurtacılara bildirmiştir. Almanyada bu itibarla Türk yumurtası meşhur olmuştur. Bir çokları bakkalından «Türk yumurta» adile yumurta aramaktadır.

Gelen mütemmim malûmata göre Türk yumurtalarını ihtiyarlar ve hastalıktan yeni kalkanlar çok aramakta imiş. Çünkü gıda kuvveti yüksek olduğu için ihtiyarlara, hastalıktan yeni kalkanlara yumurtalarımız pek iyi gelmektedir.

Bu itibarla bu sene Almanyaya yapılan yumurta ihracatımız da pek çoğalmıştır. Almanlar geçen sene 10 bin kental yumurta almağa nazlanırken bu sene Türkiyeden 80 bin kental yumurta almışlardır. Almanyaya yumurta ihracatımızın gelecek yıllarda çok fazla artacağı tahmin olunmaktadır.

Almanlar yumurtalarımıza iyi fiat vermektedirler. Bir yumurta bizim paramızla yerinde teslim şartile 3 kuruş etmektedir.

Yumurtacılar diyorlar ki:

— Almanyaya yumurta ihracatımız son derece daha fazlalaşabilir. Ancak yumurtaları toplayan ikinci eller - yumurta fiatlerini yükseltmek için - mahsulün az olduğu zamanlarda yumurtaları depo etmektedirler Bu depo edilmiş yumurtalar bayatlıyor. Bu itibarla yumurtalarımızın sürümünü sekteye uğratıyor.

Yumutraların depo edilmesine katî surette mâni olmak lâzımdır. Yumurta ticaretimiz için bu çok mühimdir.

Eskişehir iyi suya kavuştu

Halk pazar günü şenlik yaptı

Eskişehir 17 (Akşam) — Eskişehirin ötedenberi büyük bir derdi vardı. O da içecek iyi su olmamasıydı. Bu cihet nazarı dikkate alınarak 45 kilometre mesafedeki Kaplanlı suyu, büyük emekler sarfile Eskişehire getirildi. Suyun açılma resmi pazar günü 20 bin kişinin huzurunda yapıldı.

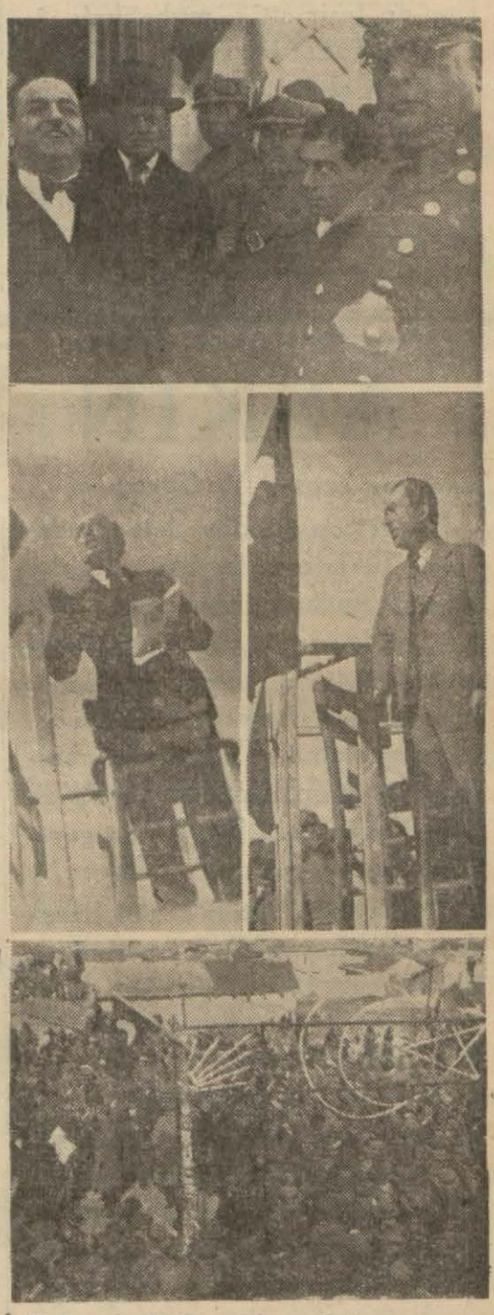

İstiklâl marşı dinlendikten sonra belediye reisi bir nutuk söyledi. Suyun şehre getirilmesine yardım edenlere, Eskişehir bankasına teşekkür etti. Bundan sonra halk namına nutuklar söylendi.

Halk tarafından 38 kurban kesildi. Nihayet vali Talat Öncel kısa bir nutuk söyleyerek kurdelâyi kesti, açılış resmini yaptı.

Şehrin suya kavuşması münasebetile belediye reisi tarafından Atatürke bir telgraf çekilmiş ve halkın hürmetleri bildirilmiştir. Şehir pazar günü şenlik yapmıştır.

İzmir polisi göz yaşartıcı gazlar getirtti

İzmir 15 — İzmir zabıtası; bazı mühim zabıta vakalarında kullanılmak üzere (zehirli gaz) tabancaları getirtmiştir. Zabıta; bunlarla göz yaşartıcı gazlar kullanacaktır. Gaz fişekleri de gelmiştir.

Bu gazlar daha şimdiden çok işe yaramaktadır. İlk olarak bir katil bu gazlar sayesinde kolaylıkla yakalanmıştır.

Yukarıda Vali nutuk söylerken, ortada belediye reisi tarafından ve halk namına nutuklar söyleniyor, aşağıda açılış resminde toplanan kalabalık

ASKERLIK YAZILARI

Tayyareler deniz hâkimiyetini ortadan kaldıramamıştır

Mısırın İtalya tarafından işgali mevzuubahs olabilir mi?

Askerî muharririmizden:

Askerlik çetin boğuşmalardan sonra netice veren yani yüzde yüz realiteye dayanan bir meslektir ama, masala da çok müsaittir. Gerek geçmişteki vakalar, gerekse gelecekte olacaklar dikkat edilmezse çabuk masal kılığına girebilirler. Fakat yalnız bu masallar ile işler yürüyemiyeceği ve eninde sonunda iş hakikate, kuvvete inkılâp etmek zaruretinde, kalacağı için askerlikte masala kaçmak kadar kötü bir şey de yoktur.

Meselâ şu Mısırın İtalya tarafından işgal tehdidi, bir anda koca koca zırhlıları denizin dibine gönderecek yeni icat torpillerin şurada veya burada alesta beklediği haberlerinin ne kısa zamanda ve ne kolaylıkla masala inkılâp ediverebileceğini görebiliriz. Çünkü unutmamak gerektir ki askerlik ve harp kabiliyeti her şeyden evvel maddeye, rakamlara ve harp potansiyeline dayanan bir hakikattir. Daha açık tabirle burada her şey cürmü kadar yer yakabilir, şişirilmekle burada işin mahiyeti değişemez.

Harp potansiyeli diyoruz, bunun içinde ham madde kaynağı, petrol, para, millî zenginlik kadar milletin manevî enerjisi, ananesi, cesaret ve kabiliyeti de dahildir, bu da her millet için aşağı yukarı mahdut ve muayyendir, yani hesaba ve tartıya gelebilen bir şeydir. Bu; masalla karıştırıldığı gün iş kötüleşir, cezasını masalı yapan çeker.

Hava silâhının deniz kuvvetlerine de tesir ettiği muhakkak, âmenna. Fakat bir sürü mütehassısa malik olan bu kadar devletin gittikçe artan tonajlarda harp gemisi yaptıkları bu zamanda, büyük zırhlıların tayyareler karşısında artık iflâs ettiğini iddia etmek saçma olmaz mı? Hele bizzat İtalya da 36.000 tonluk harp gemileri yaptırdığı bu sıralarda. Evet, hava silâhı deniz silâhlarına da müessir olmaya başlamıştır, fakat bundan dolayı deniz silâhı «pes!» diyip sahneden çekilecek değildir, bilâkis bütün harp gemilerinin üzerine yeni ve en kudretli tayyareler koymak, filoların arkasına tayyare gemileri katmak suretile kendisini bu yeni âfetten kurtaracak ve gene hâkim kalmaya çalışacaktır. Bunu da ilkönce tatbik edenin gene İngiliz donanması olduğunu görüyoruz. O halde bugün tayyareler dolayısile deniz hâkimiyetinin ortadan kalktığını yayan masal suya düşmüştür.

Yukarı Mısırın garpten ve Trablus hududundan gelen kuvvetler, Sudanın şarktan ve Eritreden gelecek kuvvetler dolayısile bir kıskaç arasına alındığı muhakkaktır. Ama bu yalnız harita üzerinde böyledir, hele harita küçük mikyastaki coğrafya atlası haritası olursa şarktan ve garpten çizilecek taarruz oklarının uçları birbirine çok yakın durur. Fakat haritayı bırakıp hakikate dönerseniz bunun da şimdilik bir masal olarak kalacağına kolayca hükmedebilirsiniz.

Libya hududundan Kahireye düz hatla 700 kilometre mesafe vardır. Bu mesafede ilerilemesi muhtemel İtalyan kuvvetlerini evvelâ ayni mevcutta ve fakat daha iyi techizatlı İngiliz ve Mısır ordusu, sonra İtalyan tayyarelerinden hiç aşağı olmıyan ve üstelik sonsuz petrol kaynağına sahip bulunan İngiliz hava kuvvetleri ve daha sonra da sahilden İngiliz deniz filoları karşılıyacaktır. Bir müddet sonra da bu kuvvetin ana vatanla olan irtibatı da kesilecektir.

(Devamı on üçüncü sahifede)

Izmir mektupları

Mendires sahasındaki zararlar çok mühimdir

Kızılay hastalananları tedavi için bir revir açtı

Subaşı köyünde yerleştirilen felâketzedelere yiyecek tevzii, Kızılayın çadırlarda açtığı revir ve seylâpzedelerin yerleştirildikleri çadırlardan biri

İzmir 17 (Akşam) — Ege mıntakasında seylâp felâketinin izleri henüz tamamen silinmemiştir. Zarar pek büyüktür. Nüfusça zayiat olmamışsa da hayvan ve mahsul bakımından zarar pek büyüktür. Torbalı ve Tire kazalarında seylâba maruz kalan köyler halkı; tamamen Subaşı köyünde iskân edilmişlerdir. Kızılay kurumu; yardımını bu köyde teksif etmiştir. Felâketzedelere dün gene para ve erzak dağılmıştır. Doktorların muayenesi neticesi olarak seylâp suları içinden kurtarılan sekiz kişinin zatülcenbe yakalandığı anlaşılmıştır. Bunlar; Subaşı köyünde açılan revirde bakılmaktadır. Revirin açılması; seylâpzedelerin şükran duygularile karşılanmıştır.

Geceleri; bazı aç kurt ve çakallar dağdan Subaşı köyüne inerek köylüyü ve burada çadırlarda barınan felâketzedeleri telâşa düşürmüşlerse de yanan ateşlerden korkup kaçmışlardır. Bihassa kurtlar; ateş görünce daima kaçarlar. Çadırlarda da ateş yanmakta olduğundan kurt hücumu tehlikesi yoktur.

Subaşı köyündeki mektep; bir ay müddetle tatil edilmiştir. Sular çekildikçe su altındaki köy evleri meydana çıkıyor. Fakat Mendres nehrinin Fetrek ve civarındaki sedler bozulmuş olduğu için nehir suları; seylâp sahasına akmakta devam ediyor.

Bu mıntakada seylâbın yaptığı zararlar; köylüyü kısa bir zamanda kolayca kalkınabilecek vaziyetten çıkarmıştır. Onun için vilâyet bu havalideki köylüye yerdım edilmesi için hükûmet merkezi nezdinde teşebbüste bulunmuştur. Seylâp mıntakalarındaki köylülerin bu sene vergiden istisna edilmeleri, kendilerine kışlık yiyecek ve ekecek buğday ve saire dağıtılması çok muhtemeldir.

İzmir civarında da zarar mühimdir. Sebze bahçeleri seylâp ve fırtınadan harab olmuştur. Bağlar da pek çok zarar görmüştür. Bilhassa kışlık mezruat zararı fazladır.

KADIN KÖŞESİ:

Gece elbisesi

Açık leylâk rengi krep satenden gece elbisesi. Etek drape edilerek önden ayaklar görünmektedir. Eteğin arkası uzundur.

Çanakkale hamalbaşısı ölü bulundu

Çanakkale (Akşam) — Gümrük hamal başısı Ali 20 günden beri kaybolmuştur. Ortada belli başlı bir sebep yokken evini ve işini terk ederek savuşan Alinin durumu şüpheli görülmüş ve iş adliyeye intikal etmiştir.

Zabıtaca yapılan araştırmalar neticesinde hamal başının cesedi deniz kıyısında bulunmuştur. Hüviyeti sırtındaki elbiseden anlaşılmıştır. Adliye bu esrarengiz hadiseyi tenvire uğraşıyor.

AŞKIN CİLVESİ

Yazan: M. Uygaç — *Tefrika No.* 81

Şimdi on gündür İstanbuldayım. Şermin daha bir müddet Erenköyünde kalacak gibi. Sen ne yapıyorsun? Arada sırada mektuplarını alıyorum. Bana mühim bir şey yazmıyorsun. Hastalığını saklamak isteyen bir hastanın mektuplarını okuyor gibiyim. Bu kış seni İstanbulda görecek miyiz?

Yoksa bizi bütün bütün hatırdan çıkardın mı? Ben kendimi ihtiyarlığa karşı müdafaa için uğraşıp duruyorum. Bugünlerde bir Rus kadını dostum var. Senden bir şey rica edeceğim de onun için bu kadından bahsettim. Boulevard des Capucienesde, Grand otelin karşısında bir dükkânda satılan bir pudra varmış, ondan istiyor. Kabilse o pudradan iki üç kutu gönder. Adı inci pudrası imiş. Pudrasında bile inciyi seven bir kadının biraz tuzluya mal olacağını takdir edersin. Fakat merak etme. Çılgınlık etmiyorum. Bana sık sık mektup yaz. Adiyö.

Saffet»

Bu mektup beni düşündürmeğe başladı. Kendi kendimi güzelce tahlil etmeğe muhtaçtım. Bu ihtiyacı duydum ve uzun uzun düşündüm. Önümde iki yol açılıyordu: Ya kendimi tamamen Elie d'Hermosun eline terkedecektim. Yahut kendimi toplıyarak, ekmek parası kazanmak için bir çare arıyacaktım.

Bir kere, elimde kalan toprakları, imkân dairedesinde kurtarmak lâzımdı. Bazı yerleri satmak, borçtan kurtulmak, rehindeki aile elmaslarını çıakararak onları da satmak icap ediyordu. Sonra, namuskârane bir iş bulmalı, Elena ile beraber, mütevaziane yaşamalı idim. Elena beni terketse bile sair adamlar gibi ben de bu mütevazi hayatı kabul ederek çalışmalı idim. Bu parlak bir yol değildi. Fakat makul ve namuskârane bir yoldu. Bunu yapabilecek miydim?

Belki. Çünkü ihtiyaç insanı yola getirir. Lâzım gelen azim ve iradeyi de insan kendisini zorlıya zorlıya temin edebilir. Fakat böyle bir hareket benim tabiatime, huyuma hiç uygun gelmiyordu. Bir tarafta sakin, mütevazi, son dakikasına kadar nasıl geçeceği malûm bir hayat.

Diğer tarafta bir fırtına ve mücadele hayatı, sergüzeşt ve tehlike hayatı. Beni bu macera hayatına açıktan açığa atılmaktan meneden şey korku değildi. Fakat ailemin namus ve haysiyetini muhafaza emeli beni tutyordu. Fena şeylere karşı içimde bilinmesi imkânsız bir nefret duyuyordum. Onun için Elie d'hermos ancak muvakkat bir halâs çaresi olabilirdi. Daimî surette onunla bir arada yürüyemezdim.

Bütün bu can sıkıcı, hüzün ve melâl verici şeyler arasında karşımda hep Elenanın hayali gülüyordu. Hatıralarımı anlatırken ondan bahsetmeyi biraz ihmal ediyorum. Fakat o hayatımda herşeyin fevkinde kalıyordu. Kendi kalbime en yakın hissettiğim bir ruh varsa o da Elena idi.

Bu ihtimallerin haricinde başka son bir ihtimal daha vardı.

çok uzak bir fikirden ibaret iken yavaş yavaş ilerliyordu. Bunu uzaklaştırmak için bir gayret sarfetmiştim. Sonra o tekrar zihnime sokulmağa başladı. Şöyle düşünüyordum:

Yakında, Elena sahneye çıkacak? Meşhur olacak, zengin olacak; etrafını bir çok kişi saracak, onu daha ziyade serbest bırakmağa mecbur olacağım. Belki kıskançlık, belki kibir ve gurur beni rabıtalarımızda bir eksiklik yapmak ıztırarında bırakacak. Elena artık kurtulmuş, serserî hayattan ayrılmış, kendisine bir hedef tayin etmiş bir kadın olacak. Ben ise yolun üzerinde durmuşum, ne tarafa doğru yürüyeceğimi tayin edemeden tereddütler içinde kalıyorum.

Bütün bu düşünceler arasında Şerminin hayali de hiç silinmeden yaşıyordu.

Hayatta insanın önündeki ufuk kapanırsa, bazı kere maziyi hatırlıyarak geçirdiğimiz hayata gözlerimizi çevirmek zaruret kesbeder. Şermini düşününce, birdenbire kendi kendime sordum: Ya Elena? Elenadan vaz geçmek benim için kabil miydi?

Hayır. Görüyordum ki ikisi de benim için elzemdiler. O halde, ta bidayette bunu neden düşünmemiştim? Görüyorum ki Şermin benim için tahammül edilmez bir kadın değil, hatıramdan hiç ayrılmıyan bir varlıktır.

Saffetin mektupları bende bilâ ihtiyar bir merak ve tecessüs uyandırıyorlardı. Ben Şermini aldığı yaradan hiç bir zaman kurtulamıyacak diye düşünürken onun beni unutmağa başlaması içimde âdeta bir hayret tevlid ediyordu. Adeta esef duyuyordum. Benden sonra başka bir erkeği düşünebilmesi azametime dokunuyordu.

(Arkası var)

Kafes ve ferace devrinde Istanbul

Türklerde kılıç alayı

Padişah Bostan iskelesine giderken ve kapı kulları yer öpmekle meşguller!

Türkler teşrifata son derece riayet ederlerdi. Düğün, cenaze, divan, hep merasimle yapılırdı. O derecede ki, ekâbirin verecekleri ziyafetlerde bile teşrifata riayet etmek usuldendi. Bütün bu merasim en ince noktalarına varıncıya kadar tesbit edilmişti.

Divanda ayrıca teşrifat defterleri vardı. Bir elçi huzura kabul olunacağı, elçiye ziyafet verileceği zaman teşrifat memurları hazır bulunurlar, mecilse ilk evvel kimin geldiğini, hükümdarın ve sadrazamın ne tarafa oturduğunu, ziyafetin nasıl devam ettiğini, ziyafette neler konuşulduğunu, ziyafetin sonunda vezirlere, ağalara samur, kakım, zirdeva, ne cinsinden kürkler verildiğini yazarlar, gününü ve saatini bile tesbit ederlerdi. Ziyafetlerin sonunda teşrifatçılara da hilât giydirirlerdi. Hatta üçüncü Ahmed zamanında bir ziyafet verilmiş. Fakat teşrifatçıya hiç bir şey verilmemiş. O da ziyafetin tafsilâtile kaydetmiş. Fakat altına da şu satırları yazmış:

«Sair ziyafetlerde bu hakire elçinin üzerine memur çorbacıya birer donluk çuha ve birer donluk kumaş verilip lâkin mumaileyh efendi hazretleri tarafından verilmedi. Galiba hatırından çıkmıştır. Bu denaetin hüsnü tabiri ile iktifa olundu.»

O zaman teşrifat defterleri mühimdi. Hatta küçük Çelebizade Asım bile, vakanüvis olduğu zaman, bütün ziyafetleri teşrifat defterlerinden alarak yazmıştır. Keza teşrifata dair ayrıca kitaplar da yazılmıştır. Fakat hiç bir teşrifat kitabında Türk hükümdarlarının kılıç kuşanma törenine dair malûmat yoktur.

Türklerde hükümdarlar tahta geçer geçmez kılıç kuşanırlardı. Fakat İstanbulda kılıç kuşanma töreni bilhassa Eyüpsultan türbesinde yapılırdı.

Eyüp kazasının büyük bir ehemmiyeti vardı. Hâslar kazasının merkezi Eyübdü. Hâslar kadısı Eyübde otururdu. Sultan ve vüzera yalıları hep Eyüb sahilinde idi. Karşısındaki Karaağaç bahçesi ise, Halicin en mühim mesirelerindendi. Eyübde de pek çok mesireler vardı: Ağaeskisi mesiresi, harb meydanı mesiresi, kalamış mesiresi, Can kuyusu mesiresi, İdris köşkü mesiresi, Kırk serviler mesiresi, Bülbülderesi mesiresi...

Bundan başka, on altıncı asrın en büyük adamları Eyübde gömülü idi: Ebüssuud efendi, Bediüzzeman, Ali bin Hızır, Vankolu Mehmed efendi, Tacittevarih sahibi hoca Sadrettin efendi, Kıbrıs fatihi Mustafa paşa, Nişancı Feridun bey, Yalak Mustafa paşa, Mustafa bin Celâl Tevkii, tabanı yassı Mehmet paşa, Kara Çelebi zade Mehmed bin Hüsameddin, Ferhad paşa, Cafer paşa, Sokullu Mehmet paşa, Pertev paşa.

Hatta sultan İbrahimin cariyelerinden meşhur Şekerpare bile kendisine Eyübde türbe yaptırmıştı. Fakat kendisi İbrime sürüldü, ve türbesine gömülmek nasib olmadı.

Eyüb hem eğlence, hem ibadet yeri idi. Kılıç kuşanma töreninin orada yapılması ise, sırf Ebu Eyyubülensariye karşı Türklerin besledikleri saygıdan dolayı idi. Halbuki Ebu Eyyubün orada gömülü olduğu bile meşkûktü. Orası Bizans zamanında bir ayazma idi. Fakat Türkler Akşemseddinin kerametine hâlâ inanırlar, kılıç kuşanma törenini orada yaparlardı.

Eyübde kılıç kuşanma töreni yapılacağı gün padişah Topkapı sarayına gelir, kubbe altında istirahat ederdi. Bir taraftan da alay hazırlıkları görülürdü. Alayın tertip olunduğu kendine haber verilir verilmez kubbe altından orta kapıya gelir, herkes padişahın gelmesini orada beklerdi. Biniş haberi gelir gelmez, herkes atlarına biner, bayramda nerede selâma duruyorlarsa orada at üzerinde selâma dururlardı. Şeyhislâm ile kaptan paşa da, sol tarafta, at üzerinde, selâma dururdu. Padişah orta kapıdan dışarı çıkar çıkmaz çavuşlar alkış yaparlardı. Alkış bitince, padişah yer öper gibi temenna eder, çavuşlar gene alkış sadasını ayuka çıkarırlardı. Sonra onlar da yer öperler, yedeklerin önüne süratle geçerek alay tertibi ile Fatih camii avlusuna gelirlerdi. Eğer padişah, Fatih türbesini ziyaret etmeği emretmiş ise, orada rikâb taşı önünde padişahın gelmesini beklerlerdi.

Padişah gelir gelmez atlarından inerler ve yer öperlerdi. Bu esnada çavuşlar alkış yaparlardı. Bu alkışlar, padişah binek taşına ininciye kadar devam ederdi.

Türbe ziyaret olunduktan sonra, gene atlara binerlerdi. Alkış sadaları gene ortalığı çınlatırdı. Sonra herkes atlarına biner, yedeklerin önüne giderdi.

Eyübe varıldığı zaman camiin avlusunda bir binek taşı vardı. Padişah o taşın önünde atından inerdi. Vüzera iki kapı arasında padişahı karşılarla, yer öperler, alkış sadaları arasında padişahın önünden geçerlerdi. Padişah binek taşına inerken alkış başlardı.

Sadrazam padişahın sağında durur, ve koltuğuna girerdi. Türbeye girildikten sonra, sadrazam Şeyhislâmın yanında dururdu. Kılıç kuşanıldıktan sonra dönüş başlardı.

O zaman sadrazam gene padişahın koltuğuna girer, binek taşında ata binildiği zaman, sadrazam padişahın önünde yürürdü.

Cami avlusundan çıkıp ta doğru Bostan iskelesine gidilecek olursa, sadrazam iskeleye kadar padişahı yaya olarak teşyi ederdi. Padişah binek taşına inerken, alkışlar başlardı. Sadrazam, padişahın gene koltuğuna girer, onu saltanat kayığına bindirirdi. Kayığa binilirken, alkış sadaları Eyüb sahillerini çınlatırdı.

Bu resim, padişahın Bostan iskelesine gidişini gösteriyor. Önünde, kapı kulları yer öpmekle meşguller...

Ahmed Refik

AKŞAM
Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Zilkade 26 — Kasım 104

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	11,21	1,0	6,40	9,38	12	1,31
Va.	5,10	6,49	12,28	15,27	17,48	19,9

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. 13 No.

Her gün bir mesele

"Sanat için mutlaka aşk lâzımdır„

Bir çok gençler halk musikisini öğrenmek istiyorlar

«Ne gezersin bu dağlarda?..»

«Bu dağlar bizim güzellerin dağıdır..»

Radya stüdyosundayiz. Meşhur sanatkâr tanburacı Osman pehlivan mikrofonun önünde radyoya yeni konulan harikulâde nefis halk türkülerini okuyor ve çalıyor. O Erzurum mayesini çalarken, Mesud Cemil gözlerini kapıyor:

Meşhur halk sanatkârı tanburacı Osman behlivan

— Harikulâde.. diyor.. hakikaten de harikulâde...

«Bu dağlar bizim güzellerin dağıdır hey..»

Osman pehlivanın uzun pala bıyıkları var. Son derece içli şeyler çalmasına rağmen dehşetli şen bir adam... Mikrofonun önünde zaman zaman palabıyıklarını bir düzeltişi, şarkı söylerken başını sallayarak şöyle uzaktan bir işaret edişleri var ki ömür... Radyo stüdyosunun kübik mavi iskemlesi üstünde bu palabıyıklı halk sanatkârının oturuşu insana garib bir tesir veriyor.

Nihayet konseri bitti. Halk sanatkârı Osman pehlivanın kalktığı kübik mavi iskemleye kuzguni bir cazbantçı oturdu. Bizde öteki salona çekilerek konuşmağa başladık:

— Osman pehlivan.. bu kadar içten çalıyorsun ... Sanatına bu derece düşkünmüsün... Aşksız sanat olur mu? Sanat için mutlaka âşk lâzım mıdır?

— Aşksız sanat olmaz... Fakat ne gibi aşk?

— Meselâ kadın aşkı..

— Ben kadınsız, aşksız hiç bir şey yapılmayacağına kaniim...

Size garib bir şey söyleyeyim mi?. Yanımdar bir kadın olduğu zaman ben başka türlü çalar, başka türlü söylerim.

Yanımda kadın olmadığı zaman da gene çalışım ve söyleyişim başkadır... Kadının sanat üzerinde buderece tesiri vardır. Size bunun bir de hikâyesini anlatayim..

15 yıl kadar oluyor. Benim Hasan adında bir arkadaşım vardı. Kendisinde toplanarak çalar, söylerdik. Bir gece, kadınsız bir meclis.. eh ne olacak?. Biraz gevşek çalıyorum...

Ha

— Anlaşıldı, dedi, seni coşturmak lâzım.. dışarıya çıktı, başına bir bez bulup örtmüş, beyaz bir bez.. kapıyı aralıkladı, baktı... Başımı çevirdim.. bir kadın, evet bir kadın.. ne dersiniz? Kucağımdaki tanburun sesi, boğazımdan çıkan şarkının tonu o dakikada değişti...

Kadın, kadın aşkı güzel sanatlar için bence en lüzumlu şeydir. Amma nihayet bunun da bir derecesi vardır. Onu aşınca aşk sanatı ezer...

— Bir zamanlar yer yüzünü zenci musikisi bir kâbus gibi sarmıştı... En gözde çalgı saksofondu. Cazband hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu salgın çok tavsadı değil mi?

— Evet. Bu bir buhran gibiydi. Geldi, geçti. Dans musikisinin sanatla pek alâkası yoktur. Gençlik bunu şöyle güzel bir bele dolanıp, güzel kokular içinde dönmek, dans etmek, oynamak için sever. İşte cazband musikisinin insan üzerine tesiri bundan ibartetir.

Bence hakikî musikî, bu halk musikisidir. Nasıl ki artık bundan 10 - 15 sene evvel olduğu gibi bir gramofon, bir cazband, bir dans salgını da kalmamıştır. Şimdi bir çok gençler tanbura, halk sazlarına merak ediyorlar... Gençler arasında bunu öğrenmek için büyük bir heves ve arzu başlamıştır. Ancak bunda muvaffak olmak için sadece heves ve arzu kâfi değildir. Çok çalışmak, bundan başka hadsiz bir sanat aşkı lâzımdır.

Bu teknikden ziyade aşk istiyen bir sanattır.

— Gençler çok heves ediyorlar, diyorsunuz.. ya kadınlar? Genç kızlar?

— Onlarda da halk musikisine ve bu sazlara karşı büyük bir istek başlamıştır. Öğrenmek için pek çok müracaatlar vardır.

— Memlekette halk türkülerine, halk musikisine büyük bir ehemmiyet veriliyor. Siz de İstanbul ve Ankara radyolarında çalmağa başladınız... İstiyoruz ki memleketimizde bu öz musiki yeniden parlasın, yükselsin... Lâkin bu işte sizin gibi bir veya bir kaç sanatkârımız var. Bu sanatkârlar da gözlerini kapayınca ne olacak?... Bunun bir mektebi, öğreticisi, dersi, dershanesi yok ki...

Eğer bu musikinin ilerlemesini istiyorsak halk musikisini genç lere öğretmemiz lâzım değil midir?

— Doğrudur.. lâkin bu halk musikisi, halkın rağbet ettiği zamanlarda hiç mektebi falan olmadan kendi kendine ilerlemiş, parlamış.. çünkü o vakit halk buna candan bağlıymış...

Sonra halkın bu rağbeti söndürülmüş, müstereddî bazı musiki parçaları etrafı sarmış, ve halk musikisi de durmuş. Şimdi memnuniyetle görüyoruz ki bu rağbetin yeniden uyandırılması, parlatılması, büyütülmesi için sonsuz bir gayretle çalışılıyor. Bu rağbet te uyanmıştır. Bunun için tabiatile cemiyetin içinden yeni halk sanatkârları yetişecektir. Netekim ki gençlerden pek çoğu öğrenmek için geliyorlar. Ben bunlardan istidadlı gördüklerimden hiç birini geri çevirmiyorum.. lâkin her halde gençliğe bu musikiyi öğretmek lâzımdır.

Göreceksiniz ki yakın zamanda bu halk musikisi cazbandın papucunu dama atacaktır. — *H. F.*

AKBA

Ankarada her dilde gazete mecmua ve kitapları bütün mektep kitapları ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde tedarik edebilirsiniz.

Telefon : 3377

İĞNE — ÇUVALDIZ

Satılık müfrez arsalar

Bazı insanlar vardır, canlı külliyatı letaif halinde dolaşırlar. Her sözden sonra bir nükte savururlar. Bazı insanlar da vardır, hiç üşenmezler, ötekine berikine muziplik yaparlar. Bunlardan biri, sigarayı bırakıp pipoya başladığı gün gazetede satılık arsalar ilânı okudu. Hemen kalktı, verilen adrese gitti. Mükellef bir yazıhane.

Arsaların sahibi haritaları çıkardı, yaydı. Uzun uzun izahat verdi. Bizimki bin bir sual sordu. öteki hepsine ayrı ayrı cevap verdi.

Nihayet bizimki dedi ki:

— Bu arsaları parça parça satmaz mısınız?

— Satarız; zaten arsalar müfrezdir.

— Öyleyse bana bir parça satınız, şöyle bir pipo yapacak kadar toprak istiyorum... Toprak pipo yaptıracağım da...

Arsa sahibi pek kestiremedi, bu adam deli miydi?. Yoksa muzip mi?.. Hoş gördü...

— Dün otomobilimiz bir ağaca çarptı.

— Kocan mı kullanıyordu?

— Hayır, o çok dalgındır, ben kullanıyordum!

Hiç birini bırakamam...

Aralarında hafifden bir kıskançlık meselesi çıkmıştı.

Ondan sonra bir daha Ali Mehmedin evine ayak basmamıştı. Biribirlerini görmemişlerdi.

Geçen gün Köprü üstünde rastlaştılar. Ali hemen elini uzattı:

— Nerelerdesin yahu Mehmed?.. Aşkolsun sana!.. Dostluk bu kadar mıydı?.. Gel görüşelim... Bu gece yemeğe bana gelir misin?.. Muhakkak beklerim...

— Peki geleyim.

Ali eve gitti ve hizmetcisine:

— Bu gece yemeğe Mehmed gelecek, dedi.

Hizmetcinin kaşları çatıldı:

— Aşkolsun sana!

— Neye?

— İnsan misafir davet edeceği zamanı haber verir Yiyecek var amma, ikram edecek bir şey yok...

Öfkeyle giyindi, çarşıya gitti.

Biraz sonra, elinde besli iki piliçle geldi. Yoldu, temizledi, tencereye attı.

Bir sat sonra, piliçler, nefis bir koku yaymağa başladılar. Kadın tencerenin kapağını kaldırdı. Aç gözlüydü, karnı da açtı.. bir parça kopardı, yedi. Ağzını şapırdattı...

— Oh!.

Tadını aldıktan sonra dayanamadı. Bir butunu kesti, göğdeye indirdi. Öteki butu da yuttu. Kanadlarını, göğsünü

bırakmadı. Pilicin birini yedi.

Dudaklarını yaladı:

— Ne nefis!...

Biraz düşündü, öteki pilicin de bir butunu, sonra öteki butunu, derken hepsini yedi.

İşte bu sırada Mehmed geldi, eskiden yaptığı gibi doğru mutfağa girdi... Tencereleri boş görünce:

— Ne o, dedi, bir şeyler yok.

Kadın şöyle bir baktı:

— Ali seni buraya neye çağırdı biliyor musun!..

— Hayır.

— Bilseydin gelmezdin?

— Neye?

— Seni benden kıskandığı günden sana kin besliyor. Muhakkak iki kulağını kesmeğe karar verdi, kesecek.

— Haydi haydi..

— İnanmıyorsan dinle, işte bıçak bi-

liyor.

Filvaki öte tarafta Ali bıçak biliyordu. Mehmed hemen pencereye koştu, atladı.

Ali mutfağa girdi. Hizmetci:

— Bak davet ettiğiniz misafire, iki pilici kaptı kaçıyor, dedi.

Ali Mehmedin arkasından seslendi:

— Birini olsun bırak yahu!..

Mehmed hem koşuyor hem haykırıyordu, hem de kulaklarını tutuyordu:

— Bırakamam, ana baba mirasıdır!..

Şöförleri...

General Göringi tanırsınız.

Almanyada bu zat hakkında, ağızdan ağıza dolaşan fıkralar vardır. Halk onu hiciv eden fıkralar uydurur.

General:

— Bu fıkraların hepsini duymanın çaresini buldum demiş. Her yeni fıkraya mukabil şöförlerime bir şişe bira veriyorum.

— Bulduğunuz çareden memnun musunuz?..

— Hayır, çünkü şöförlerin gece gündüz sarhoş oluyorlardı.

Zelzele

Bu da bir İspanyol fıkrası.

Bir gün Valle İnclan bir mecliste zelzeleden bahsediyormuş; kendisi Cenubi Amerikada bulunduğu sırada şiddetli bir deprem olmuş...

Uzak şarktan gelen bir diplomat:

— Japonyadaki zelzeleler yanında Cenubî Amerika depremleri hiç kalır. Bir bilseniz...

Valle İnclan gülümsemiş:

— Biliyorum, demiş, Japonyada zelzele olmadığı zaman, beşikleri sallanmıyor diye çocuklar uyuyamıyorlar!..

Elliden elliye...

1886 yılında, yani bundan elli sene önce, Kuruçeşmede dükkânı kapattırılan bir kömürcü, bir istida ile Şehremanetine baş vuruyor ve diyor ki:

— Kuruçeşmedeki mağazamı kapattınız. Bundan hem ben zarar görüyorum, hem de halk zarar görüyor, çünkü kömür alacak dükkân bulamıyorlar. İzin veriniz de mağazamı açayım.

Şehremaneti diyor ki:

«Kömür havayı ihlâl eder. Muhillı sıhhat addolunarak meni lüzumu mukaddema tahtı karara alınmıştı. Memnuiyeti mezkûre hükmünün muhafazası hususunun müddeiye bildirilmesi...

1935 yılında Kuruçeşme ahalisi mahkemeye baş vuruyorlar:

— Kömür havayı bozuyor. Sıhhatimiz harap oluyor.

Kömür depolarının başka bir yere naklini rica ederiz, diyorlar.

Mahkeme karar veriyor:

— Kuruçeşmedeki kömür depoları sıhhate muzırdır, başka yere nakledilsin...

Bu karar karşısında belediye şaşalıyor:

— Kömürleri koyacak başka bir yerim yok. İstanbulun plânı yapılmadan depoları kaldıramam.

Elli sene evvel Kuruçeşmedeki kömür mağazasını kapatmışlar, elli sene içinde kapttırılan mağaza depo oldu. İstanbulun plânı ancak elli sene sonra yapılıra benziyor bu gidişle... Dua edelim, de bu elli sene içinde bugünkü depolar, elli yıl önceki mağazanın büyüyüp depo oluşu gibi, bugünkü depolar büyüyüp kömür dağları olmasın!..

Acaba?..

Berlin belediyesi düşünmüş, taşınmış yahudilere biraz daha eza etmenin çaresini aramış, aramış ve bulmuş...

Hemen seyrüsefer nizamnamesine bir madde:

— Yahudi şöförler ve otomobilinde yahudi bulunan şöförler, arabalarını caddelerde, meydanlarda durduramazlar!.

Bunu okuyan bir arkadaş:

— Haydi dedi Almanlar yahudilere düşman, acaba bizim belediye de bize mi düşman, ki otomobilleri caddelerde durdurmuyor?.

— Kaybolan karınızı bulduk, amma ifadesini alamıyoruz, tek kelime söylemiyor.

— Öyleyse benim karım değildir.

Kadın anlamı

Bu hafta gazetelerde, İ. N. Dilmenin kadın anlamlı kelimelere dair tam üç sütunluk bir dil tetkikini okuduk.

İhsan Dilmen!... Ne vardı o kadar kendini yoracak yahu?.. Senin üç sütuna sığdıramadığın bahis, dört beş kelime ile hülâsa edilebilirdi. Şöyle ki:

Kadın anlamlı kelimeleri sayalım «Para. Han. Apartıman. Kürk. Otomobil. Gerdanlık, yüzük... Ve saire ve saire..» dan ibaret!..

Bir ders

O gün genç bir bayan bir kunduracı dükkânına girdi.

Mübalâğa olmasın amma, yüz çift kadar iskarpin giyip çıkardıktan sonra ayağa kalktı:

— Hiç biri ayağıma uymuyor!

Bunun üzerine canına tak eden satıcı:

— Anlıyorum, dedi, içi bol üstü dar bir iskarpin arıyorsunuz amma, bizde böylesi yok!..

— Iki talibim var, ikisile de evlenemiyorum.

— Neye?

— Çünkü biri beni iyi biliyor, birini de ben iyi biliyorum!..

Brigitte Helm

Sevimli artist bir erkek çocuk doğurdu

Sevimli Alman filim yıldızı Brigitte Helm bi rerkek çocuk doğurmuştur. Brigitte Helm 26 yaşındadır. Geçen sene otomobille bir kadına çarparak bu kadının ölümüne sebep olduğundan dolayı iki ay hapse mahkûm edilmişti. Fakat hüküm katiyet kesbettiği zaman doğurması yaklaştığı için hapishaneye gönderilmemişti.

Bazı Alman gazeteleri lohusalık müddetinin mahbusiyet müddetine mahsup edilmesini ileri sürüyorlar. Bu fikir kabul edilmezse sokağa çıktığı zaman hapse girecek demektir.

★ Fransa sinema artistlerinden Annabella tayyare kullanmağı talime başlamıştır. Yeni çevirmeğe başladığı filimde tayyare idare edecektir.

Gary Cooper, Grace Bradley, George Brent

Lilian Harvey

Komedi ve öperetten drama geçti

Amerikadan tekrar Avrupaya dönen Lilian Harvey siyah güller isminde bir filim çevirmişti. Bu filim beğenilmekle beraber artistin yaradılışına pek uygun görülmemiştir. Lilian evvelce hep operet tarzında ve neşeli filimler çeveriyordu. Halbuki yeni filmi koyu dramdır.

Lilian Harvey bu filimde Finlandiyalı bir ihtilâlci ile baraber çalışan bir dansöz rolünü yapıyor. Artist dans ettikten başka atla bir çok gezintiler yapıyor. Filmin sonu acıklı bir tarzda bitmektedir.

★ Londrada bir filim çevirmekte olan Moris Şövalye yakında Parise gelerek fakir bir artistin ailesi için yapılan müsamerede şarkı söyliyecektir.

Sinema haberleri

★ Londra civarındaki İngiliz filim stüdyolarının büyük bir kısmı yanmıştı. Zarar dört milyon Türk lirası kadar tahmin ediliyor.

★ Meşhur Fransız artisti Sacha Guitry «Bir hilebazın hatıraları» isminde bir filim çevirmeğe başlamıştır.

★ Fransada kış sporlarına dair büyük bir filim çevrilmesine başlanmıştır.

★ Sesli filim ilk çıktığı zaman Brodvay Melody isminde bir filim çevrilmiş ve çok rağbet görmüştü. Şimdi Hollivudda «1936 Brodvay Melodysi» adında bir filim çevrilmiştir. Yeni filim Amerikada çok rağbet görmüştür.

Madeleine Carrol ve Franchot Tone

Frances Drake

Gertrude Michael

Saray ve Babıâlinin iç yüzü

Yazan : SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkı mahfuzdur — Tefrika No. 642

Kemal beyle Ziya paşanın Avrupadan dönüşleri, sarayda üdeba cemiyeti kuruluyor

Mustafa Fazıl paşa Ziya ve Kemal beyler ile devlet erkânına karşı garezini tatmin yolunda kullanmak üzere Avrupaya celbettiği diğer yeni Osmanlıların maişetlerini temin ediyordu. Fakat paşanın israf vadisinde gidişi akıbeti hiç te emin ve iyi göstermiyordu.

Ziya bey bir sabah Namık Kemal bey de hazır iken paşanın yanına geldi; şu dokunaklı teklifte bulundu:

— Bizlere vermekte olduğunuz aylıklar kadar faiz getirecek parayı ayrıca bir bankaya yatırınız; yahut kendinize, evlâd ve ayalinize, çoluk çocuklarını bırakıp size güvenerek Avrupaya gelen hürriyet arkadaşlarınıza acıyınız da kumardan vaz geçiniz.

Namık Kemal bey bu sözlerden o kadar utanmıştı ki sonraları bunları hatırladıkça:

— O saatte yer açılaydı, içine gireydim de sağır olası kulaklarım Ziya beyin bu zehir gibi sözlerini işitmemiş olaydı!

Derdi. Fakat zaman Ziya beye hak verdi. Bir Rus grandükile kumarda macerasını evvelce yazmış olduğumuz Mısırlı Mustafa Fazıl paşa arası çok geçmeden bu yüzden büyük zararlara uğradı; İstanbula dönmek zaruretinde kaldı. Yeni Osmanlılar da Avrupada dayanamıyarak birer, birer İstanbula döndüler.

Mustafa Fazıl paşa, Avrupaya celbettiği ahrarı bırakıp İstanbula döndüğü sırada Ziya ve Kemal beylerin aralarına soğukluk girmiş bulunuyordu. Kemal beyin Ziya paşanın Cenevrede çıkardığı Hürriyet gazetesile alâkasını kestiği İstanbulca anlaşılması üzerine zaptiye müşiri Hüsnü paşa üç bin frank göndererek Kemal beyi gurbetten kurtarmıştı.

Cenevrede Ziya paşa kendisini iyice yeis ve melâle kaptırmıştı. Şu meşhur gazeli o günlerdeki acı hislerinin mahsulüdür:

Diyarı küfrü gezdim; beldeler, kâşaneler gördüm!
Dolaştım mülki islâmı; bütün viraneler gördüm!
Bulundum ben dahi dârüşşifayı Babıâlide!
Flatunu beğenmez anda çok divaneler gördüm!
Huzûrı kûşei meyhaneyi ben görmedim, gitti.
Ne meclisler, ne sahbalar, ne işrethaneler gördüm!
Cihan namındaki bir makteli âmme yolum düştü;
(Hükûmet) derler anda bir nice salhaneler gördüm!
Ziya! değmez humarı keyfine mehyanei dehrin.
Bu işretgehte ben çok durmadım, amma neler gördüm!

Âli paşanın ölümünden sonra Ziya paşa da Avrupada duramadı. Cenevreden Abdülâzize bir kaside takdim etti. Bu kaside şöyle başlıyordu:

Vasfında ben ne söylesem olmaz mübalâğa!
Şairlerin mübalâğadır gerçi âdeti!.
Amma ki istinad ile affı cemiline
Bast eyleyim biraz da felekten şikâyeti:
Bir hasım bimürüvvete duş etti kim beni,
Kalbi haşini bilmezdi rahmüşefkati!
İtfaya bezli himmet ederdi hased ile
Her kimde görse zerre fürugı liyakati!
Enzarı lûtfu...u etmiş idim celb efendimin;
Abdı keminenin bu idi hep kabahati!
Yalvardım, itizar ve tazarrular eyledim;
Asla tağyir etmedi kin ve husumeti.
Encamkâr Kıbrısa nefyetmek istedi;
Gördüm, ki cana kast idi mânada niyeti!
Bir başka çare kalmadı tahlisi can için;
Terki diyara eyledim âhar azimeti.
Bais bu oldu terkime, minnetti canıma
Yoksa velinimetimin emrü hizmeti!
Beş yıl tahammül eyledim alâmı gurbete;
Koymam hesaba gördüğüm envaı mihneti!
Pir etti tazelikte beni bahtı vajgûn!
Âlemde bitti bence hayatın halâveti!
Billah, çoktan eylerdim nefsimi telef;
Menetmeseydi Tal'atinin şevki rüyeti!
Hakka hezar şükür, ki ol şerri mahzdan (1)
Etti halâs hem beni, hem mülkü milleti!
Başla Ziya, duaya ki ol şahı ekremin
Mevç urdu göz yaşın ile deryayı refeti!

Bu kaside üzerine Ziya paşanın da İstanbula avdetine müsaade edilmişti.

Mahmud Nedim paşa Ziya paşanın eski hamisi idi; Ziya paşa da ona daima hulûs ve müveddet gösterirdi.

Namık Kemal bey ise Mahmud Nedim paşanın icraatını daima takbih ederdi. İlk sadaretinden sukut ettiği zaman onu

Kedimi gaflet ile farei idbar yedi!.
Buna yandı yüreğim! Ah kedi, vah kedi!

Diye tehzil etmişti.

Kemal bey İstanbula gelince muhalefette tecellüdü arttırmıştı; (Vatan yahut Silistre) si dolayısile tiyatroda yapılan nümayişler Abdülâzizin gazabını feveran ettirmişti. Kemal beyin «mazannai töhmet» bir kaç arkadaşile birlikte nefy ve hapsedilmesine irade çıkmıştı.

(Sdarazam Esat paşanın muhakemesiz hapis ve nefyin tanzimat ile yasak edilmiş olduğunu arzeylemesi üzerine Abdülâzizden bir tokat yediği rivayeti vardır.)

Kemal bey Kıbrısta Magusaya nefyedilerek zindanda kendi tabirile (yer yüzüne çıkmış bir mezara diri, diri gömülmüş) gibi otuz sekiz ay geçirdi.

Ziya paşa da artık Abdülâziz nezdinde ikbal ve itibarını iade edemedi. Menkûbiyet içinde vakit geçirirken Abdülâzizi iskat için Mithat paşa partisine iltihak etti.

Kemal bey Mahmud Nedim paşanın ikinci sadaretinde (İbret) gazetesini tesis ile Nuri, Reşat, Ebuzziya Tevfik, Mahir beylerle birlikte muhalefette devam etti. Mahmud Nedim paşa da İbretin tahrir erkânını birer memuriyetle İstanbuldan teb'id çaresini buldu. Kemal beyin hissesine Gelibolu mutasarrıflığı düştü. Kemal bey burada (B. M.) yani başmuharrir imzasile gazeteye şiddetli makaleler yazmaktan vaz geçmedi.

Nihayet (kuduz hastalığının Gelibolu ve civarında yayılması dolayısile köpekleri, erkek ve dişilerini ayırarak, başka, başka yerlere sürdüğü) gibi gülünç bir bahane ile azlolundu! (2)

Nihayet iki eski dost İstanbulda Mithat paşa etrafında toplandılar. İkisi de kanunu esasinin tanziminde çalıştılar. (3)

Mütercim Rüştü paşa kanunu esasi ilânına taraftar değildi. Osmanlılık uzviyetini ve Abdülhamidi Mitat paşadan iyi anlamıştı; bir kehanet gibi şu siyasî düşünceleri serdetmekten hali kalmiyordu; (Avrupa devletlerinin tebaası bir millet ve ekseriyetle bir mezhebdedirler. Devleti aliye tebaası ise muhtelif mezheplere salık bi rçok kavimlerden mürekkeptir. Bunların her biri milletlerinin ayrı birer idarede bulunması fikrindedir. Rumelide Bulgarlar, hristiyan boşnaklar devletten ayrılmak için silâha sarılmışlardır. Rumlar Yunanistana iltihak, Ermeniler bir Ermenistan teşkil etmek emellerini besliyorlar.

(2) Süleyman Nazif: İki dost.

(3) — Süleyman Nazif bey (iki dost) risalesinde şu malûmatı veriyor: (O tarihe kadar kanunu esasî tabiri kabul olunmamıştı. Komisyondan kalma elimde iki kanun müsveddesi vardır. Birine (Şartnamei devlet) diğerine (kanunu cedid) terkipleri başlık ittihaz edilmiştir. Birincisi gayet güzel rık'a ile ve tebyiz suretinde yazılmıştır; kenarında ve ortalarında muhtelif yazılarla bir çok tashihler var. İkincisi hemen, hemen tashih görmemiş, Ziya paşanın yazısına benziyor.

Bu müsveddeler tetkik olununca zamanın ne kadar müstereddit ve efkâr ile kanaatlerin ne kadar muhalif ve zıd olduğu görülür.)

Kanunu esasi icraya konulunca mülk ve milletin hayrı, menfaati namına toplanacak mebusların sonra devletin mukasemesine karar vermeğe vesile aramaları ihtimali pek kuvvetlidir. Kanunu esasi ilânile muhtelif cemaatlerimiz arasında bir ittifak hasıl olacağı farzedilse bile devlet işlerinin müfredatile uğraşmak istediğini görmekte olduğumuz bir padişahın bu işlere uzaktan bakmağa razı ve kani olması ihtimali var mıdır? Kanunu esasi icraya konulduktan sonra lâğvına gidilmesindeki mahzurlar ise meydandadır. Efendimiz bugün nasıl kanunu esasinin icrasına müsaade etmeği vadediyorlar ise sonra ilgasında dahi öyle ısrar edeceklerinde şüphe edilemez!)

Abdülhamidin kuvvetli kalem sahiplerine cemile olmak üzere sarayda bir (üdeba cemiyeti) teşkil ettiğini evvelce yazmıştık.

Abdülhamid bunların ilmî ve edebî münakaşalarda bulunmak üzere haftada iki gün mabeyinde paşa dairesinde toplanmalarını irade etmişti.

Bu cemiyet azası Abdülhamidin dayesinin oğlu esvabcı başı İsmet bey vasıtasile meşrutiyet usulünün muhassenatını hünkâra arzediyorlardı.

Fakat Ziya beyin Ali Süavinin de bu cemiyete dahil olmasına razı olamıyacağını dürüştane arzetmesi Abdülhamidde fena bir tesir uyandırmıştı.

Diğer taraftan sadrazam mütercim Rüştü paşa böyle bir cemiyetin sarayda toplandığını haber alır almaz kanunu esasiye taraftar olanların fikri saltanat haklarına taarruz olduğunu uzun uzadıya anlatarak hünkârı bu encümenin lâğvine imale etti.

(Arkası var)

(1) Âli paşadan!

İhtar — 638 numaralı tefrikadaki resim Abdülhamide dair Avrupada yapılmış bir karikatürdür. Bundan sonra gelecek bazı bahislerde de böyle Avrupa karikatürleri görülecektir.

Açık muhabere

Yeniköyden (bir kariiniz) imzasile gönderilmiş mektup sahibine : Bahis buyurduğunuz vesikayı lûtfen gönderecek olursanız minnettar olurum. Hüviyetinizi de bildirmiş olsaydınız verdiğiniz izahatı neşreylerdim.

Süleyman Kâni Erdem

Meşhur polis hafiyesi

ELLİS PARKERİN HATIRALARI

Ziyafetten sonra öldürülen adam

— 6 —

Polis, boş otomobili takip ederken üzerlerine birdenbire ateş edildi

Bir adamın üzerinde silâh çıkmıyacak olursa ne diye mahkemeye verilsin. Mahkemeye verilmiş ise neye silâh yok diye salıverilsin. Bu adam ya silâh taşıyor yahut taşımıyordu. Bu işin üçüncü bir şıkkı olamaz.

***

Bu noktanın tenevvür eylemesine azimle karar verdim. Ferguson ile Adamskinin fotoğrafları ile dosyalarını müddeiumuminin yazıhanesine götürdüm. Müddeiumumî henüz gelmemişti. Muavini ile görüştüm. Zaten davaya da muavin bakmış. Derhal hatırladı. «Evet» dedi, «Ben de bu işte tuhaflık olduğunu daima düşünürüm. O gün yarım düzine küçük dava vardı. Bunların arasında Fergustonun gizli silâh taşımak davası vardı.

Tabanca diğer cürüm eşyası ile birlikte avukatın önündeki masanın üzerinde idi. Başka bir davaya bakılırken bir dakika için mahkeme salonunu terketmiştim. Tekrar içeri girdiğim zaman tabanca yoktu. Hâkimin, mübaşirlerin ve samilerin gözü önünde koca tabanca kaybolmuştu. Cürüm delili tabanca ortada olmadığından maznunun salıverilmesi zarurî idi.»

Sordum:

— Tabancanın numarası acaba daha evvel mahkemece kaydedilmemiş midir?

— Zannedersem böyle bir şey var.

Zili bastı ve stenograf memuresini çağırdı. Kayıtlara bakmasını ve tabanca numarasını aramasını söyledi. Bir müddet sonra stenograf kayıtlarını tutan kız içeri girdi:

— Buldum, dedi, Kaybolan tabanca 59237 numaralı ve (32 Holtz) markalı rovelverdir.

Bu cevabı aldıktan sonra bilâ ihtiyar kendimde bir gurur hissettim. Vaktile dava sakit olmuş ama, şimdi bu dava yüzünden Ferguson ile Adamski ve Bradway Brownu katilde kullanılan tabanca arasında sıkı bir münasebet ve irtibat temin edilmişti.

Mağrurane Filâdelfiya polis müdiriyeti yolunu tuttum. Müdiriyete gelir gelmez Mount Hollsden telefonla beni aradıklarını ve geldiğim gibi oradaki polis merkezî ile muhaberede bulunmaklığımı tenbih ettiklerini hayretle öğrendim.

Hemen telefonu açtım. Hüviyetimi bildirir bildirmez Holly Mount polis müdürü dedi ki:

— Allo şefim! Hırsızlıkla alâkadar olduğundan dolayı tevkif olunan Adamski bu sabah hapishaneden kaçtı.

Kendimi tutamıyarak :

— Öyle mi?.. diye bağırdım.

— Gardiyanın yemekte bulunmasından istifade ederek duvarı aşarak savuşmuş... Şimdiye kadar yakalıyamadık.

Yeis ve fütura kapılmıştım. Zorlukla telefonun ahizesini yerine astım. Sert bir darbeye uğramıştım.

Yeni baştan izleri takip etmek icap ediyordu. Hırsızlık vakalarının mahal ve tarihlerini yeniden mukayese ettim. Yeni bir nokta nazarı dikkatimi celbetti: Fergusonun üzerinde bulunan tabanca 1932 teşrinievvelinde mahkeme salonunda kaybolmuştu. Ferguson ile Adamskinin alâkadar olduğu ziyafet sonu hırsızlıkları o senenin teşrinisanisinde başlamıştı. Binaenaleyh ziyafet sonu hırsızlıklarının plânı mahkeme salonunda düşünülmüş ve iki sabıkalı tarafından çete tertip edilmiş olması icap ediyordu.

Fakat çetenin azası lâakal üç kişi olmalıdır. Çünkü Feorence polis memuru Fergusonu vururken bunun indiği otomobilde üç kişi görmüştü. Ferguson ile Adamski mahkemeden çıktıktan sonra çeteyi tamamlamak için bir adam daha bulmuş oluyorlar.

Tekrar Filâdelfiyadaki ceza mahkemesine gittim. O tarihteki maznun ve şahitlerin isimlerini öğrendim ve yaptığım listeyi iyice kontrol ettim.

Listedeki isimlerden ikisi bana pek iyi görünmedi.

Bunlardan biri orta Pensilvanyada kısa bir zaman için içki kaçakçılığı yapan Voykoviak ve diğeri hırsız Sevçaktır. Bu ikisinin de fotoğraflarını getirttim. Sevçakın resmi ilk nazarda derin alâkamı uyandırdı. Çünkü kendisi sarışın olduğu gibi başına da Adam markalı şekilde şapka giymişti. Palmyrada Bradway Brownun öldürüldüğü garajda bulduğum şapkanın aynı idi.

***

Bu esnada zuhur eden yeni bir hâdise beni daha ziyade tenvir etti.

(Arkası var)

Eritre cephesinde Italyan taarruzu nasıl başladı

Italyanlar, Habeşlerin hareketini neticesiz bırakmak için taarruz ettiler

Habeşlerin büyük manevra kabiliyeti göstermeğe başladıkları, hareketlerini iyi gizledikleri bildiriliyor

Şimal cephesinde, beş gün süren meydan muharebesinin Amba Aradam dağının İtalyan ordusu tarafından zaptile neticelendiğini ve Habeş ordusunun ricat ettiğini yazmıştık. Temps gazetesinin Romadaki muhabiri, iki muhasım ordunun kuvveti hakkında şu tafsilâtı veriyor:

İtalyanların şimal cephesindeki ordusu Sabauda, Sila, Gran Sasso, Cavinava ve Pusteria adlı beş nizamiye fırkasile, 22 mart, 2 teşrinievvel, 21 nisan, 3 kânunusani, 2 şubat adlı beş siyah gömlekli fırkasından, yerli kuvvetlerden ve kuvvei seferiyeye mensup muhtelif kollardan yani aşağı yukarı 200 - 250 bin muharip askerden mürekkeptir.

Habeş kuvvetleri hesabını tahmin etmek daha güçtür. Habeşistanda istatistik namına bir şey yoktur. İmperator bile, tebaasının miktarını bilmez. Maamafih Habeşistanın nüfusunu 9 milyon kişi olarak hesap edecek olursak silâh taşıyabilecek Habeşlerin sayısı 900,000 tahmin edilebilir. Fakat kabileler arasındaki zıddiyet, husumet ve kölelik nazarı itibare alınırsa Habeş imperatoru 600,000 kişiden fazla bir kuvvet toplıyamaz. Bundan başka Habeş kumandanlığı, askerlerinin bir kısmını cenup cephesine göndermeğe mecburdur. İki cephe arasındaki uzun mesafe yüzünden bir cepheden öbür cepheye kolaylıkla kuvvet nakledemez.

İaşe, nakliye, sıhhiye teşkilâtının ademi mevcudiyetine göre bugün şimalde Aksum - Makalle cephesinde bulunan Habeş kuvvetleri 200 - 250 bin neferden fazla değildir. Şimdi Habeş kuvvetleri, ilk zamanlarda olduğu gibi üssülharekelerinden uzaklaştırmak gayesile İtalyan kuvvetleri karşısında muharebesiz çekilmemekte ve müstevliye karşı koymak azmini açıktan açığa meydana vurmaktadır.

Muntazam Habeş kuvvetlerinden bir mitralyöz bölüğü

Büyük bir Habeş manevrası

Habeşliler 15 ve 22 kânunuevvelde yaptıkları iki baskın tecrübesinden sonra ilk defa büyük bir askerî harekete girişmek istemişler, ve cenubî Tembiyende, Abbi-Addi civarında İtalyan cephesinin merkezine büyük kuvvetlerle saldırarak İtalyan hatlarını yarmak, Adua ile Makalle arasında bir ok gibi saplanmak istemişlerdir. Bu manevra muvaffak olsaydı, İtalyan şimalî ordusunu çok vahim bir vaziyete düşürecekti. Maamafih İtalyan kumandanlığı, düşmanın bu niyetini bir kaç gün evvel öğrenmiş ve ona göre tedbir almıştı.

Tayyare istikşafları, Makalle önünde mevzi almış olan Habeş kuvvetlerinden bir kısmının Abbi Addiye nakledilmekte olduklarını meydana vermişti.

İtalyanlar taarruza karar veriyorlar

Bu vaziyet karşısında Mareşal Badogliyo için iki şık kalmıştı. Ya Habeş taarruzunu beklemek, yahut kendisi taarruza geçmek suretile Habeş taarruzunu suya düşürmek. İtalyan mareşali ikinci şıkkı tercih etti ve Makallenin cenubu garbisinde cephenin tashihile işe başladı.

19 kânunusanide Abbi-Addi - Seliko yolu üzerinde kâin olan Neguida ve Debri mevkileri işgal edilerek Makalle ile Tembiyen önünde tahassun etmiş olan Habeş orduları arasında her nevi irtibata mâni oldu.

Badogliyo, bu mukaddemeden sonra ertesi gün yerli kuvvetlerden mürekkep bir kolu Abbi-Addi nin şarkında kâin olan Lata dağile Zerbau - Kerkotaya karşı sevketti ve bu suretle düşmanın bir taarruz hareketine karşı bütün hâkim noktaları muhkem bir surette işgal etti. Maamafih Habeşler de buna rağmen taarruz plânlarından vaz geçmediler. Yukarıda ismi geçen hâkim tepeler etrafında çok kanlı ve şiddetli muharebe başladı.

Habeş kuvvei külliyesinin taarruz istikameti Abbi-Addinin şimali idi. Filhakika bu istikamette Abbi-Addiden beş kilometre uzakta bir Auariou boğazı vardır ki, şimalî Tembiyeni, cenubî Tembiyene bağlar. Eğer Habeşler bu boğazı zorlasalardı İtalyan cephesinin gerisini tehdit edecekler ve belki de İtalyanları Makalleyi tahliyeye icbar edeceklerdi. Bu mevki etrafında göğüs göğüse kanlı muharebeler cereyan etti. Süngüler, palalar, hançerler işleyip durdu.

Habeşler, Lata dağını zapteden İtalyan kolu tarafından yanları tehdide uğradıktan sonradır ki çekildiler. Habeşler 5000 telefat verdiler. İtalyanların zayiatı 700 küsur zabit ve askerden ibaretti. Bütün bu harekât esnasında tayyareler mühim bir rol oynamışlardır. Makalleden uçan tayyareler, şafaktan akşama kadar muttasıl uçtular ve harb eden askerlere yardım ettiler.

Habeşler iyi gizleniyorlar

Bir çok müşahitler, Habeşlerin gizlenmek hususunda büyük terakkiler gösterdiklerini tasdik ediyorlar. Habeşler artık eskisi gibi beyaz entarilerle ayakta harb etmemektedir. Entarilerini toprak rengine boyamakta ve avcı hattına yatarak harb etmekte, bu suretle uzaktan Habeş muharipleri göze görünmemektedir.

Tayyareler, çok alçaktan uçarak bomba atmağa başladıkları zaman kayalıklar ve taşlar arkasına saklanmış olan Habeşlilerin harekete geldikleri ve toplu bir hedef teşkil etmemek için dört tarafa dağıldıkları görülmektedir.

Habeşlilerin diğer bir hilesi de tayyarelerden görüldüklerini anlar anlamaz, nereye gittiklerini göstermemek için başka bir tarafa sapmaktır.

Tembien muharebesi şu hakikatleri de meydana çıkarmıştır. Habeş askerleri tabiye bakımından çok iyi idare ediliyor, hücum edilecek noktaların intihabı, mükemmeldir. Bundan başka Habeşler çok mükemmel muharipler olduklarını da bir defa daha ispat etmişlerdir. Bütün hücumlarında fevkalâde bir şiddet ve fedakârlık gösteriyorlar. Bir çok defalar mitralyözün, topların ve tayyarelerin mütekâsif ateşleri karşısında süngü hücumuna kalkışmışlar ve bazı defalar topların yanına kadar sokulmuşlardır.

Maamafih Habeşler, körü körüne hücuma kalkışmamışlar, dağınık bir halde ve arazinin tümseklerinden istifade ederek ve İtalyan silâhlarına açık bir hedef teşkil etmemeğe dikkat ederek hedeflerine yaklaşmak istemişlerdir.

Hücumlar, kâh gürültülü bir şekilde, kâr muntazam bir ordu gibi sessiz, sadasız yapılıyordu. İtalyanların yerli askerleri cesurane harp etmişlerdir.

Adliye vekâletinin iyi bir teşebbüsü

Cürmü meşhudlar hakkında kanun lâyihası hazırlandı

Vekâlet adliyecilerle hukuk müntesiplerinin mütalâalarını bildirmelerini istiyor

Adliye vekâleti cürmü meşhutlar hakkında bir kanun lâyihası hazırlamıştır. Vekâlet lâyihanın memleketimizin hususiyetine ve şeraitine en uygun şekilde olması için bütün hâkim ve müddeiumumîlerle hukuk müessese ve müntesiplerinin lâyihayı tetkik ederek mütaleasını doğrudan doğruya adliye vekâletine bildirilmesini istiyor.

Adliye vekâletinin bu teşebbüsü çok muvafıktır. Şimdi adliyecilerimizle hukukçularımıza düşen vazife projeyi esaslı bir surette tetkik ederek mütalealarını bildirmektir. Projeyi aynen neşrediyoruz:

Madde 1 — Adliye teşkilâtı olan yerlerdeki belediye sınırları içinde ve panayırlarda işlenen ağır ceza mahkemelerinin vazifeleri dışındaki meşhud cürümlerle 3 üncü maddede yazılı kabahat nevinden olan ve 4 ncü maddede yazılı şekilde işlenen suçtan zarar görenlerin müracaatları halinde takibi şikâyete ve şahsî dava açmağa bağlı olan meşhud suçların takib ve duruşmaları bu kanun hükümlerine tâbidir.

Madde 2 — Bu kanuna göre:

A) İşlenirken görülen ve faili yakalanan;

B) İşlenmesi üzerine hemen zabıta kuvvetleri veya suçtan zarar gören şahıs yahud başkaları tarafından kovalanarak faili yakalanan;

C) İşlenen bir suçun faili olduğunu açık olarak gösteren eşya ve asar ile suçun işlenmesinden pek az sonra faili yakalanan;

Suçlar meşhud suç sayılır.

Madde 3 — Türk ceza kanununun 529, 534, 539, 540, 544, 545, 547, 548, 549, 551, 558, 563, 564, 565, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 578 ve 582 nci maddelerinde yazılı kabahat suçları hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Madde 4 — Takibi şikâyet veya şahsî dava açmağa bağlı olan ve bu kanuna göre meşhuden işlenen suçlarda, suçtan zarar görenlerin zabıta memurlarına ağızdan şikâyetleri, şikâyet ve şahsî dava açmak hakkındaki umumî usullere göre yapılacak muamele hükmünde sayılır.

Madde 5 — Siyasî suçlarla, hususî muhakeme usullerine ve takibi izin istihsaline bağlı olan suçlar hakkında bu kanun tatbik edilemez.

Madde 6 — Meşhut bir suç işlendiği vakit zabıta, yakalanan maznunu, hakkında sübut delili olacak maddeleri ve şahidlerin adlarını yazdığı zabıt varakasile birlikte vakit geçirmeksizin ayni günde Cümhuriyet müddeiumumîliğine teslim eder.

Cümhuriyet müddeiumumisi maznunu sorguya çeker. Amme davasını açmğa lüzum görürse duruşma yapılmak üzere maznunu iddianame ile o gün vazifeli asliye veya sulh mahkemesine gönderri.

Madde 7 — Cümhuriyet müddeiumumîsi, suçun bu kanunun şümulüne girip girmediği veya amme davasını açmak icap edip etmeyeceği hususlarında işin incelenmesine lüzum görürse bu bakımlardan tahkikat yapmak üzere suçlunun mahkemeye sevkini yakalandığının ertesi gününe bırakabilir.

Madde 8 — Suçlu, yakalandığı gün mahkemeye sevkedileceği sırada çalışma zamanı bitmiş veya her hangi bir tatil gününe tesadüf etmiş ise Cümhuriyet müddeiumumîsi mahkemeyi hemen çalışmağa davet edebileceği gibi suçlunun sevkini ertesi güne de bırakabilir.

Şu kadar ki, Cümhuriyet müddeiumumîsi tarafından 6 ncı maddede yazılı sebepden dolayı suçlunun mahkemeye sevki ertesi güne bırakılmışsa yukarıki fıkrada yazılı sebeple de olsa suçlunun mahkemeye sevki ikinci bir teahhüre uğratılamaz.

Madde 9 — Cümhuriyet müddeiumumîsi suçlu hakkında tevkif müzekkeresi verebilir.

Madde 10 — Vazifeli mahkeme Cümhuriyet müddeiumumîsi tarafından sevkedilir edilmez başka işlere tercih ederek suçlunun duruşmasına başlar.

Duruşma bir celsede neticelendirilmeyipte başka güne bırakılacaksa Cümhuriyet müddeiumumîsi taarfından hakkında tevkif müzekkeresi verilmiş olan suçlunun kefaletle veya kefaletsiz tahliyesine mahkemece karar verilebilir.

Madde 11 — Zabıta, zabıt varakasında tesbit ettiği şahidlerle Cümhuriyet müddeiumumîsi veya mahkemece lüzum görülecek diğer şahidleri ve ehli hibreyi Cümhuriyet müddeiumumîsinin yazılı veya şifahî emri üzerine mahkemede hazır bulundurmağa mecburdur. Bu emir, çağırılanlar hakkında zabıtaya ihzar müzekkeresinde olduğu gibi zor kullanmak salâhiyetini de verir.

Madde 12 — Duruşmanın mahkemece bir celsede bitirilmesi lâzımdır.

Şu kadar ki, kanunî zaruretler dolayısile işin bir celsede karara bağlanması mümkün olmazsa duruşma bu imkânsızlığı doğuran noksanların en çabuk vasıtalarla ikmali için lâzım gelen müddet göz önünde tutularak ona göre başka güne tehir edilebilir.

Madde 13 — Maznunun isteği üzerine mahkeme müdafaasını hazırlamak için en çok iki günlük mühlet verebilir.

Madde 14 — Hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile mahkûm edilen suçluya mevkuf değilse mahkeme tevkife mecburdur. Ancak mahkme kararında mahkûmun kefaletle tahliye edilmesine de karar verebilir.

Madde 15 — Bu kanuna göre verilecek tevkif kararlarına itiraz edilemez.

Madde 16 — Ceza işlerini gören asliye mahkemesi her hangi bir sebeple çalışamadığı hallerde meşhud suç hakkındaki duruşmayı oranın asliye hukuk işlerine bakan mahkeme görür.

Sulh mahkemelerinin göreceği meşhud suçların muhakemesini sulh hâkimi bulunmadığı zaman bu işler asliye mahkemesinde görülebileceği gibi asliye mahkemesinin çalışamadığı zamanlarda bu mahkemeye aid işler sulh hâkimleri tarafından da görülebilir.

Madde 17 — Meşhud suçlarla irtibatı bulunan bu mahiyeti haiz olmayan başka suçlarla meşhut suçta maddî veya manevî iştiraki olup yakalanmamış olan başka suçlular hakkında bu kanun hükümleri tatbik olunur. Ancak aralarında irtibat bulunmadıkça meşhut suç failinin suçlu bulunduğu başka suçlar hakkında bu kanun hükmü tatbik olunmaz.

Meşhut suç faili olarak yakalananlardan başka şahıslar hakkında da irtibat ve iştirak sebebile bu kanun hükümlerinin tatbiki uzun zamana ihtiyaç gösterirse o şahıslar için Cümhuriyet müddeiumumîliği veya mahkemece tefrik kararı verilerek yalnız yakalanan meşhud suç faili hakkında takib ve duruşmaya devam edilir.

Madde 18 — Suçlu ve Cümhuriyet müddeiumumîsi suçun, bu kanunun şümulüne girmediğini mahkemede iddia edebilir. Mahkeme gerek resen ve gerek bu iddialar üzerine suçun bu kanunun şumulüne girmediğine karar verirse duruşmaya umumî hükümler dairesinde devam eder.

İddialarının reddine dair olan mahkeme kararını taraflar ancak esas hakkındaki kararla birlikte temyiz edebilirler.

Madde 19 — Bu kanun hükümleri 1 haziran 1936 tarihinde yürümeğe başlar.

Madde 20 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Bir dadı aranıyor

Bir buçuk yaşında çocuğa bakmasını iyi bilir daimî bir dadı aranıyor. Şeraiti haiz olanlar Akşam ilân memurluğuna müracaat etsinler.

Yeni Zeplin balonu yakında bitiyor

Bununla 35 saatte Avrupadan Amerikaya gidilebilecek

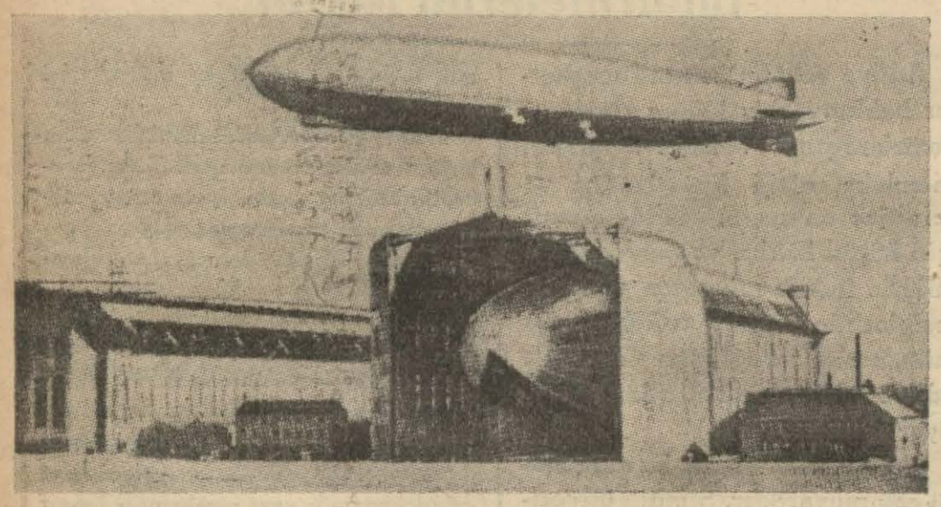

İnşası bitmek üzere olan yeni Zeplin hangarında
[Havada görülün Graf Zeplin ismindeki eski Zeplin balonudur]

Almanların yapmakta oldukları Hindenburg Zeplini bitmek üzeredir. 27 mayısta yeni İngiliz Trans Atlantiği (Kuin Mari) ilk seferine başladıktan beş gün sonra Hindenburg balonu da ilk seferini yapacaktır.

Hava gemisinin sürati en yollu Trans Atlantiğin üç misli olacaktır. Yedi milyon kadem mikabı gazı ihtiva eden hava gemisi elli yolcu götürecektir. Zeplinde yemek, dans, içki, oyun, sigara salonları, banyo yeri olacaktır. Zeplin Frankforttan hareketinden otuz beş ve nihayet kırk saat sonra Nevyorkta olacaktır.

Hindenburg Almanyanın şimdiye kadar yaptırdığı Zeplinlerin yüz yirmi dokuzuncusudur. Yeni Zeplin eskisinden bir çok cihetten farklıdır.

Salonlar ve yolcu kamaraları Zeplinin sigara gibi olan gövdesi içindedir. Dışarıdaki sepetler içinde yalnız dört makinesi ile kumanda dairesi bulunuyor. Zeplinin zarfı içindeki gaz Helyom ismindeki yanmaz madde olduğundan yolcular sigara içebileceklerdir. Şimdiye kadar hiç bir Zeplinde sigara içilmesine müsaade edilmiyordu.

İskele tarafında yemek salonu ve önündeki taraça ve sancak tarafında briç masaları vesair eğlence salonları bulunuyor.

Yatak kamaraları en aşağıdadır. Bütün yolcu dairelerinin havası muntazamen değiştirilmektedir. Duvarları ipek kumaştan olup üzerlerinde insanların havaya hâkim olduğunu gösteren rumuzlu tablolar vardır.

Makinaları petrol kullanıyor. Dört makinesinden her biri 1,100 beygir kuvvetinde Dizel motörile işliyor. Bunlardan her birinin on altı silindiri şimdiye kadar görülmemiş derecede en hafif madenden yapılmıştır.

Zeplinin zarfının kafesi en hafif ve en sağlam maden olan Durabumiumdan yapılmıştır. Uzunluğu sekiz yüz yedi ayaktır. Bunun üzerine zarfın örtüsü geçirilmiştir. Zarfın içi höcere höceredir. Yani Zeplinin bir tarafı kazaya uğrıyacak olsa yalnız bir yahud iki höcerenin gazı kaçacaktır.

Zeplinin genişliği 135 ayaktır. Dört tek pervaneli makineler hava gemisine saatte 85 mil sürat verecektir. Zeplin yeni mahrukat almaksızın 9000 mil mesafe gidebilecektir.

Zeplin bundan sonra bütün kürrei arzı dolaşacak en büyük hava gemileri filosunun birincisidir. Bundan elli tane yapılacaktır. Bu Zeplin Atlantiğin havası üzerinde yeni bir rekabet doğuracaktır.

Her akşam bir hikâye

Benekli kravatın intikamı

— Ah bu kravat... Ah bu kravat... Takmıyacağım şunu...

Melâhat yatağın içinde doğruldu:

— Gene mi benim aldığım kravattan şikâyet... Takmiyacak mısın?. Hele takma da bakayım... Hele takma..

Selim karısının parlıyacağını görünce:

— Peki, peki, peki... dedi, ısrar etme.. takarım, takarım...

Karısının hediye ettiği benekli kravatı boynuna geçirdi. Lâkin hakikaten bu kravata müthiş sinirleniyordu. Daima da şikâyet eder dururdu. Hatta bazan arkadaşlarına:

— Hayatımda en fazla şikâyet ettiğim şey bu pis kravattır... diyordu.

Sanki kravat ta Selimin kendi aleyhinde söylediklerini duyuyormuş gibi ona adamakıllı müşkülât çıkarırdı. Kâh güç düğümlenir, kâh fena düğümlenir, bazan düğümü buruşuk olurdu. Bazan bir ucu tersine dönerdi.. Velhasıl Selimi sinirlendirmek için ne lâzımsa yapıyordu. Selim çıldıracaktı. Karısından korkmasa bu kravatı param parça edecekti. Lâkin neylesin ki bu boynuna ateşten bir bağ gibi dolanan kravat karısının hatırası idi. Buna karşı ne yapabilirdi ki?..

Üstelik canından çok sevdiği sevgilisi Mehpare de bu kravat yüzünden onunla alay ediyordu. Mehpare karısı Melâhatin arkadaşı idi. Genç kadın Selime bu kravatı karısının hediye ettiğini bildiği için mütemadiyen alay ediyordu:

— Şu beneklerdeki zevksizliğe bakınız Allah aşkına... Ne çirkin yarabbi.. ne çirkin şey..

Selim de:

— Çirkin.. ben de biliyorum... zevkle bu kravatın hiç münasebeti, alâkası yok ama... Ne yapayım?..

Benekli kravat senelerce efendilerinin tahkirlerini hazmeden, intikam saatini bekliyen kindar uşaklar gibi hiç sesini çıkarmıyordu.

Günlerden bir gün Selimin telefonu çaldı. Mehparenin sesi:

— Allo.. Selim.. bugün yapayalnızım.. hava yaz gibi... Mütemadiyen sıcaktan geriniyorum.. bir otomobile atla da gel... Sana portakal likörü hazırladım..

Selim otomobile atladı, gitti.

Hakikaten hava yaz gibiydi. Ceketini attı. Selim portakal likörü içer, çikolata yerken Mehpare de ayni divanın üzerinde açık mavi pijamasile, kırmızı dudakları arasındaki sigarasını tüttürüyordu.

Birdenbire kapı hızlı hızlı çalındı. Mehpare rahatsız olmuş gibi:

— Bu da kim? Diyerek doğruldu... Şimdi sırası mı?..

İkisi birden dışarıyı dinlediler. Dışarıda konuşmalar vardı. Birdenbire Selim:

— Karım!.. dedi.

Mehparenin yüzü de sapsarı olmuştu:

— Evet.. Melâhat!.

İkisi birden şaşırmıştı. Mehpare birdenbire kararını verdi:

— Çabuk.. caketini al.. öteki odaya geç... Çabuk, çabuk... Şimdi nerede ise Melâhat içeri girecek.. haydi.. haydi.

Selim caketini kaptı, bereket şapkasını, paltosunu filân her ihtimale karşı sokak kapısının yanındaki askıya asmamış, Mehparenin yatak odasına bırakmıştı. Hemen öteki odaya geçti.

Mehpare mümkün olduğu kadar soğuk kanlılığını muhafaza ederek Melâhati karşıladı. İki kadın son derece candan sevişen iki arkadaş gibi öpüştüler. Mehpare:

— Ah, dedi, ne kadar iyi ettin de geldin... Biraz evvel aklımdan geçiyordun... Gelse de biraz konuşsak.. diyordum..

Melâhat:

— Evde canım sıkıldı, dedi, Selimi telefonla aradım.. İşi yoksa eve çağıracaktım.. o da çıkıp gitmiş... Patladım sıkıntıdan... dedi.

Mehpare onun şapkasını aldı.. oturdular. Derhal dedikoduya başladılar... Melâhat:

— Sabahleyin gene Selime sinirlendim... Ona bir kravat hediye etmiştim ya.. beğenmedi.. zevksizce imiş.. öyle izzeti nefsime dokundu ki.. ben de kravat eskidiği halde mütemadiyen ısrar ediyorum, hep onu taktırıyorum...

Mehpare:

— O benkli kravat mı?. dedi, güzel kravat doğrusu..

Birdenbire Melâhatin gözü divana ilişti:

— A... Benim aldığım kravat.. kocamın kravatı.. işte üstünde de iğnesi...

Diyerek şüpheli gözlerle etrafa baktı. Mehpare fena halde şaşalamıştı. Melâhat bir pars gibi bitişik odanın kapısını açtı.. Selim gömleğinin yakası açık, karyolanın ucuna oturmuştu.

Bundan sonra Melâhat eline geçenleri Selimle Mehparenin üstüne fırlattı. İkisini de harap bir halde bıraktıktan sonra çıktı gitti.

Benekli kravat sanki efendisinin şimdiye kadar kendi aleyhinde söyledikleri bütün şeylerin intikamını almış gibi sedirin üzerine boylu boyuna, keyifli keyifli uzanmıştı...

(Bir yıldız)

Radyo

AKŞAM ın tavsiye ettiği günün mühim programı

20 şubat perşembe

İstanbul, 18 Tokatliyandan nakil, telsiz caz, 19 Haberler, 19,15 Piyano konsertosu (List) plâk, 19.35 Sıhhî konferans, Dr. Operatör Kâzım İsmail, 20 Keman solo, Stüdyo sanatkârları tarafından, 20,30 Stüdyo orkestraları, 21,30 Son haberler, Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

Moskova — 19,15 Makatova Cevokonun iştirakile büyük konser.

Varşova — Piyano konser i (Brahms, Debüsi vs.).

Viyana — 23,10 Senfonik konser (Hubay).

21 Şubat Cuma

İstanbul — 18 Dans musikisi, 19 Haberler, 19,15 Obua kuvarteti (Mozar) plâk, 19,35 Bitmemiş senfoni (Şubert) plâk, 20 Halk musikisi (Osman pehlivan tarafından) 20,30 Stüdyo orkestraları, 21,30 Son haberler.

Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

Bükreş — Saat 20,35: Operadan nakil.

Varşova — Saat 18,50: Piyano şaıkı (Rossinî, Tosti vs.)

Viyana — Saat 20,45: Viyana büyük konser salonundan nakil (Oswald Kabasta'nın idaresinde büyük senfonik konser (Karnaval zamanı müziği).

Cemal Nadir
Karikatür Albümü
Mevcudu tükenen « Cemal Nadir Karikatür Albümü » tekrar basılarak satışa çıkarılmıştır. Muallim Ahmed Halit kitaphanesinde bulunur. Fiati 50 kuruştur.

NİL ÇOCUKLARI

İskender Fahreddin — *Tefrika No. 67*

Ey geniş göğüslü delikanlılar!
Ey kıvırcık saçlı güzel kadınlar!
Ve Nil boylarında oynaşan sevimli çocuklar!

Bana sorarsanız, size derim ki, gökte görünen bütün yıldızlar yarın birer ay gibi büyüyecek ve dünyayı aydınlatacaktır.

Mini mini çocukların büyüyerek devlerle döğüştüğünü görüyorsunuz da, gökteki küçük yıldızların büyüdüğüne neden inanmıyorsunuz?»

(Nil şarkısı) burada bitmişti.

Kefren o kadar sersemlemiş, o kadar çok sarhoş olmuştu ki.. Ayıkken işitmek istemediği bu şarkının bazı parçalarını Titananın ağzından büyük bir zevkle dinliyordu.. ve Asyalı kadının savurduğu nüktelerin farkında bile değildi.

Kefren birdenbire, uzandığı sedirin üzerinde iki büklüm olmuş ve benzi solmuştu.

Ayakta duran genç kız merakla Titanaya sordu:

— Hükümdarımız hastalandı mı?

— Hayır.. Biraz fazlaca içti. istirahate ihtiyacı var.

— Hükümdarımızın bacakları titriyor, Titana! Emret te sihirbazlar gelsin..

Titana ellerini biribirine vurdu..

Kapıda duran nöbetçilerden biri içeriye girdi. Titana:

— Hükümdar birdenbire hastalandı.. Sihirbazlara haber veriniz.. Gelip ilâçlasınlar.

Dedi ve yerinden fırlıyarak Firavunun alnına ıslak bezler yapıştırdı.

Sihirbarlar geldiği zaman Kefren ancak:

— Parus.. neredesin?

Diye bağırabilmişti.

Kefren, muhafızını arıyordu.

Halbuki Parus, Karnaka gitmiş, hâlâ dönmemişti. Orada (Anako) yu öldürecek ve başını kesip getirecekti.

Aradan uzun bir zaman geçtiği halde, Parustan bir haber alınamamıştı.

Sihirbazlardan biri Firavunun burnuna can verici bir ilâç uzattı:

— Bunu koklayınca ayılacaktır.

İkinci sihirbaz da:

— Çok içmiş... Her zaman böyle sarhoş olur.. bayılır ve uyur. Ertesi sabah gene dipdiri kalkar.

Diye mırıldandı.

Fakat Firavunun bu seferki bayılışı her zamankine benzemiyordu.

Titana, Firavunun can çekiştiğini görüyor, caalî bir teessürle hükümdarın başı ucunda ağlıyordu.

Sihirbazlar vaziyeti tehlikeli görünce telâşa düşmüşlerdi.

Titana hiddetinden ne yapacağını bilmiyor, genç kadının elinde tuttuğu şarap sürahisini ve yerde duran tasları birer birer pencereden dışarıya fırlatıyordu.

— Ben hükümdarımızın fazla şarap içmesini sıhhati için her zaman tehlikeli görüyordum. Fakat, Kefren kendinden küçük insanların sözlerini dinlemez. Bu gece beni de dinlemedi. Çok şarap içti.

Sonra birden hükümdarın göğsüne kapanarak haykırmağa başladı:

— Seni mabutlar mabudu Amon koruyacak, Kefren! Sen yaşıyacaksın! Ölsen de, gene yaşıyacaksın!

Sihirbazlar korkudan titriyorlardı:

— Kefren ölüyor, Titana! Sen neden onun fazla şarap içmesine mâni olmadın?

Titana sihirbazlara hiddetle bağırdı:

— Ben bir kadınım.. Hükümdar benim sözümü dinler mi?

Ayakta duran genç kız Titananın imdadına yetişmişti:

— Onun suçu yok, dedi. Hükümdarımız bu gece her zamankinden çok şarap içmedi. Eğer öldise, sevincinden ölmüştür.

Sihirbazlardan biri sordu:

— Bir insan sevinçle de ölebilir, Fakat, hükümdarı ölüme sürükleyecek kadar sevindiren ne olabilir?!

Titana:

— Benim söylediğim şarkılardan çok hoşlanmıştı..

Diye cevap verdi.

Kefren bu sırada garip bir hırıltı çıkararak başını yastığın üzerine bıraktı.

Gözlerini kapadı. .

Ve bir daha açmadı.

Firavun ölmüştü.

Odaya giren saray erkânı Firavunun başına dizilmişler, cariyeler kapının önünde mırıldanarak hep bir ağızdan feryada başlamışlardı.

Saraylı kadınlar bu suretle Firavunun ölümünü ilân ediyorlardı.

Sarayın yüksek duvarları üzerinde ve bahçede dolaşan nöbetçiler uzun borular çalarak bu kara haberi şehire yayıyorlardı.

(Arkası var)

Haftalık borsa ve piyasa

Havaların bozması üzerine arpa ve mısır fiatleri yükseldi

Bu hafta kambiyo borsasında ünitürk üzerine, çok muamele olmakla beraber, bu muameleler borsacıları pek memnun etmemiştir. Çünkü biribirine uygun olmıyan bir aşağı bir yukarı fiatlerin gelmesi, borsacıları şaşırtmıştır. Son bir iki gün evel, ünitürk bizim para ile 23 lira 30 kuruştu. Daha evvel üzerine 25 liraya kadar telgraf gelmişti. Borsacıların söylediğine göre, bu biribirine uygun olmıyan telgrafların gelmesi, Paris borsacılarının bir hava oyunundan başka bir şey değildir.

Anadolu demiryolları tahvilleri üzerine çok muamele olmamıştır. Obligasyonların fiati 23 lira 30 kuruştur. Diğer tahviller üzerine ehemiyetli bir muamele kaydedilmemiştir.

Yerli tahvillerden, yalnız çimento üzerine son bir kaç gün içinde fazla muamele olmuştur. Fiat 10 lira 20 kuruştur.

Ticaret borsasında

Buğday fiatlerinde hafif mikdarda bir yükseliş göze çarpmaktadır. Fakat bu yükseliş tabiî telâkki edilmektedir. Artış en ziyade sert buğdaylar üzerinde tesirini göstermiştir. Sert buğdayların ikinci derecedeki mallarının bu yükselişle bir alâkası yoktur.

Arpa fiatleri, geçen haftaki vaziyeti muhafaza etmektedir. Yalnız havaların bozması son bir iki gün içinde arpa fiatleri üzerine bir tesir yapmıştır. Geçen hafta yazdığımız gibi, bu sene havalar iyi gittiği için arpa sarfiyatı pek olmamıştı. Bu yüzden arpa mahsulü az olduğu halde, fiati artmamış, hattâ düşmeğe bile temayül etmişti. Son kar fırtınası, ve havaların bozması en evvel tesirini arpa fiatleri üzerinde göstermiştir.

Mısır piyasası da böyle olmuştur. Geçen haftaya kadar mısır fiatlerinde bir durgunluk vardı. Maamafih, buğday ihtikârı devresinde, mısır fiatleri de, buğday fiatlerine müvazi olarak yükselmişti. Fakat buğday fiatleri, tabiî bir fiat devresine girdikten sonra mısır fiatleri de düşmüştü, fakat havaların bozması üzerine arpa fiatlerinde olduğu gibi, mısır fiatlerinde de bir hareket görüldü.

Tütün piyasası açıldı

Bu hafta içinde Marmara ve Trakya mıntakalarında tütün piyasası açılmıştır. Gerek inhisar idaresi ve gerekse tüccar ve ecnebî firmaları tarafından tütün mübayaatı başlamıştır. Trakyada, geçen senelere aid tütün mahsulüne de talep vardır. Bu sene tütün piyasasının, canlı geçeceği ümid edilmektedir. Samsun, İzmir piyasalarında da fiatler sağlamdır. Samsunda iki büyük Amerikan firması tarafından mübayaata başlanmıştır.

Taze meyva ticareti

Taze meyva ihracatı eski hararetini muhafaza etmektedir. Meyvalarımız arasında en çok beğenilen ve satın alınan elmalarımızdır. Fakat son zamanlarda Türkiyeden kuru elma da arzu edilmektedir. Kuru elma ihracatına da başlıyacak olursak, Türkiye için yeni bir kazanç sahası daha açılacaktır. Fakat Avrupalıların istediği kuru elma, burada yapılan kuru elma değildir. Anadoluda elmanın bol olduğu yerlerde, elmayı, dilim dilim yaparak güneşte kurutmaktadırlar. Bu suretle elmanın kokusu, ve nefaseti kaçtığı gibi, kup kuru bir kabuk haline gelir. Halbuki kuru elma bu değildir. Trabzonda bir firma, Avrupa taleblerine göre, kuru elma ihracatına başlamıştır. Bu elmayı kurutmak için, ayrı bir tesisat yapmıştır. Bu tesisatta, elmalar, otomatik olarak soyulmaktadır. Elmalar soyulduktan sonra, kimyevî bir terkibin içine sokulmakta, burada yıkanmaktadır. Bu muameleden sonra, fırına kanulmaktadır.

Bu suretle fırından çıkarılan elmalar kokusunu, ve nefasetini muhafaza etmektedir. Hattâ elmanın içi bile uzun müddet muhafaza edilmektedir. Bu tesisat sayesinde kurutulan elmalar, Avrupada büyük rağbet görmektedir. Bu malın en büyük alıcıları çikolata ve şekerleme fabrikalarile pastacılardır. Şekerlemelerde, pastalarda kuru elma bol mikdarda kullanılmaktadır. Avrupada pasta ve şekerlemenin ne kadar sarfedildiğini de göz önüne getirirsek, bu kuru elmaya ne kadar talep olacağı da pek kolanca anlaşılır.

Elma istihsal eden memleketler, Avrupaya bol mikdarda kuru elma göndermektedirler. Türkiye elma memleketidir. Elma ihraç edebilen yerler, sahil şehirilerdir. Halbuki iç Anadoludan, taze meyva ihraç etmek uzun ve külfetli bir iştir. Hem pahlıya mal olur. Halbuki iç Anadoluda elma yetişen memleketlerde bu tarzda tesisat yapılırsa, kuru elma tedarik etmek kabil olur. Bu yüzden, hem elma yetiştiren müstahsiller yeni ve kârlı bir işe daha girerler, hem de Türkiye yeni bir ihracat maddesi daha kazanır.

Türkofis ve alâkadar daireler, elma yetişen memleketlerde, elma müstahsillerine bu gibi tesisatı tedarik etmelerini öğretmelidirler. — *H.A*

Elektrik vergisi

Elektriklerini kendileri istihsal edenlerden de alınacak

Bazı hususî müesseseler, kendilerine lüzumu olan elektriği bizzat istihsal etmektedirler. Bu müesseseler ya hiç saat kullanmamakta ve yahut kullandıkları saatler sarfiati lâyikile kaydetmemektedir.

Ölçüler müdürlüğü belediyeye yazdığı bir tezkerede bu müesseselerin sarfettikleri elektrik kudretinden dolayi elektrik vergisinin tahkik ve tahsil edilemediğini ve hazinenin zarar ettiğini bildirmiş, Bu gibi müesseselerin mufassal adreslerinin bildirilmesini istemiştir. Bu malûmat alındıktan sonra bu müesseselerden elektrik vergisi istenecektir.

Kastamonu - İnebolu yolu açıldı

İnebolu 19 (A.A.) — Son fırtına ve kardan kapalı bulunan Kastamoni - İnebolu yolu bugün açılmış ve nakliyat eskisi gibi yoluna girmiştir.

Askerlik yazıları

(Baş tarafı 6 ncı sahifede)

Eritredeki orduya gelince; bunun arkası kesildikten, petrolu gelmez olduktan, iaşesi tamamlanamadıktan sonra, Habeş kuvvetlerini arkasında ve yanında bırakarak Sudana, aşağı Mısıra yürüyeceğini, Adisababadan daha uzak olan Hartumu alıp, demiryollarını keseceğini ben söylersem siz inanır mısınız?

Hayır, bu mümkün değildir. Kala kala elde tek bir şey kalıyor, İtalyanın coğrafî vaziyeti ve Akdeniz mıntakasındaki hava faikiyeti. Fakat bunun için de düşünülmelidir ki Akdenize petrol ya İngiliz kontrolu ve mandası altındaki memleketlerden veyahud gene İngiliz kontrolu altında bulunan açık ve iç denizlerden gelir. Bu yollar kesildiği gün petrol da gelmez ve tayyareler de uçamaz, yahut azamî olarak pek mahdut uçar. Buna karşılık dahilî istihsal, benzin yerine başka şeyler ikamesi, kömürden benzin istihsali gibi sözleri çok işitiyoruz. Evet bunların hepsi malûm ama yalnız kötü tarafları bir nehir gibi benzin istiyen bugünkü harp silâhlarının isteklerini karşılamıyacak kadar mahdut olmalarıdır. Sanayice çok daha fazla inkişaf etmiş, bol kömüre sahip Almanya bile bütün gayretine rağmen elde ettiği, ihtiyacı olan şeyin çok ufak bir kesridir.

M. Şevki

Heroin bulmak için

(Baştarafı birinci sahifede)

Seza, bu vaziyet karşısında sahtekârlıkla heroin tedarik etmeğe karar vermiş ve sahte bir reçete uydurmuştur.

Reçetenin altına Selâhaddin diye uydurma birde imza atmış ve Cıgaloğlu civarında bir eczaneden heroin almıştır.

Fakat iş meydana çıkmış, zabıta Sezayi yakalayarak adliyeye teslim etmiştir. Hâdise kaçakçılık mahiyetinde olduğundan müddei umumîlik bu kadını ihtisas mahkemesine göndermiştir.

Sanayi mektepleri

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

karşısında mevcud senayi mekteblerinin ders programlarını da yeniden tanzim etmek zarureti görülmüş, bir taraftan maarif tedrisatı mevzuu üzerinde tetkiklere başlanmıştır.

Memleketimizde kurulmuş ve kurulacak olan sanayie göre bir tedrisat programı hazırlanacak ve her ihtisas şubesinde kâfi mikdarda mütehassıs yetiştirilmesi gözönünde tutulacaktır. İktisad vekâleti bu mevcu üzerinde çalışan mütehassıslar raporlarını yakında vekâlete vereceklerdir.

Kral Boris

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Sofya 19 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor:

Bulgar kralı Borisin Yugoslavyada bir müddet kalmak hususundaki teşebbüsü Sofyada memnuniyetle karşılanmakta ve bunun Bulgar siyasetinde bir istihale işareti olup olmadığı soruşturulmaktadır. Buradaki ihtisasat, önümüzdeki Balkan antantı konferansında Bulgaristanın bu antata girmesinin tetkik edileceği merkezindedir. Diğer taraftan Dr. Tevfik Rüştü Arasın Utro gazetesine olan beyanatı da bu ihtisasatı kuvvetlendirmektedir.

Habeşistanda yağmur mevsimi başladı

Italyanların işgal ettikleri yerlerle Habeşlerin çekildikleri dağlık sahayı gösterir harita

(Baş tarafı birinci sahifede)

kâtı durduracaklardır. Çünkü yağmur mevsimi gelmiştir. Şimdiden sık sık yağmur yağıyor bu sebeple büyük mikyasta askerî harekât yapılması kabil değildir.

Habeşler gece baskınını çoğaltti

Roma 19 (Akşam) — Habeşlerin gece baskınları sıklaşmıştır. Bu sebeple Ambaaradam dağında şiddetli tedbirler alınmıştır. Dağın muhtelif mahallerine kuvvetli projektörler konmuştur. Bu projektörler geceleri bütün o havaliyi taramaktadır.

İtalyanlar Ambaaradam mıntakasını temizlemeğe ve burasını tahkim etmeğe devam ediyorlar. Mağaralarda esir edilen Habeş askerleri arasında Leh bir doktorla bir gazeteci bulunmuştur. Bunlar İtalyaya gönderileceklerdir.

Habeşler sisten istifade etmişler

Makalle 19 (A.A.) — Ras Mulugeta kuvvetlerinin ricati kesif bir sis yüzünden sühuletle vaki olmuştur. Haber alındığına göre, İtalyan hava filoları tam düşmanı kovalamağa hazırlandıkları sırada, şiddetli yağmağa başlayan yağmurla dolu, ve Ambaaradamı kaplayan kalın sis tabakası yüzünden geri dönmeğe mecbur olmuşlardır. Bu vaziyetten istifade eden Ras Mulugeta bütün kuvvetlerini kaçırabilmiştir.

İtalyan remsî tebliği

Roma 19 — 130 numaralı resmî tebliğdir: Tayyarelerimiz cenuba doğru çekilen Habeş askerleri üzerine bomba atmışlardır. Üçüncü kolorduya mensup kıtalarımız hiç bir müdafaaya tesadüf etmeden Tembien ile Sokuta arasındaki Gaela mevkine varmış ve halk tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

Bir İtalyan uçağı düştü

Dessie 19 — Röyter muhabiri bildiriyor: Bir İtalyan bombardıman uçağı düşmüştür. İçindekiler ölmüşlerdir. Bunlardan biri bacağı kırılmış, kafa tası çatlamış bir halde ağır yaralı idi. Bu da az sonra ölmüştür.

Kazaya şahit olanlardan biri, gördüklerini bana şöyle anlattı:

«Ben tarlada çalışıyordum. Birden bire bir uçağın uğultusunu işittim. Bombardıman korkusiyle hemen çalıların arasına gizlendim. O anda gök yüzünde bir alev parladı ve dehşetli bir infilâk oldu. Ayni zamanda iç parçalayıcı çığlıklar kopuyordu. Derken, ilk önce bir kanadın, sonra da uçağın yere düştüğünü gördüm.

Havada parçalandığını tahmin eylediğim uçak bir kurşun külçesi gibi indi ve peşi sıra kara bir duman yığını bırakarak yerde eziliverdi.»

Ölen 6 genç uçmanı düşünerek: «Feci» diye söylendim.

Muhatabım: «Bilâkis, çok güzel» cevabını verdi. Düşününüz ki bu uçak, bir çeyrek saat evvel bizim sakin köylerimizi bombardıman etmiş, çoluğumuzun, çocuğumuzun kanına girmişti. Bu hâdise, tanrı tarafından bir cezadır.

6 uçmanın ölüleri, bir tepenin yamacında, dağınık olarak bulunmuştur.

Habeşlerin zayiatı

Londra 19 — Röyter muhabirinin bildirdiğine göre Makalle etrafındaki muharebelerde Habeşler kanlı bir hezimete uğramışlardır. İmparator yolu denilen yol boyunca Buia vadisinde büyük bir cesed yığını göze çarpıyor. İtalyanlar bu cesedleri yakıyorlar.

Habeş mahafilinden verilen malûmata göre İtalyanlar Makallenin cenubunda yalnız beş kilometre ilerileyebilmişlerdir. Habeşler iki tank tahrip etmişlerdir.

Habeşler ne diyorlar?

Adisababa 19 (A.A.) — Makalle cenubunda cereyan eden son muharebeler hakkında, yarı resmî mahafil, İtalyanların maksadı, vaziyet itibariyle önemli bir sevkülceyş noktası olan Bendaya erişmek olduğunu zannediyorlar.

Benda, 1000 metre irtifaındaki bir yaylânın kenarındadır ve buradan, hem Danakil çöl mıntakasını, hem de Makalle etrafında yükselen dağlara ileten yaylâyı ayni zamanda tarassud etmek imkânı vardır.

Diğer taraftan Ogadende Sassabaneh etrafında ciddî muharebeler cereyan etmekte olduğuna dair şayialar dönmektedir.

İngiliz silâhlanm plânından kazananlar

Londra 19 (A.A.) — Alman haber alma bürosundan: İngiliz silâhlanması mücadelesi, silâh fabrikaları hisse senetlerinin yükselmesine sebep olmuştur. Deyli Herald gazetesi, bu endüstri zimamdarlariyle simsarların spekülasyon suretile elde ettikleri kazancı 45 milyon İngiliz lirası olarak tahmin etmektedir.

Istanbul Gayri Mübadiller Komisyonundan:

D.No.	Semti ve mahallesi	Sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve hissesi	Hisseye göre Muhammen K.	
519	Büyükada Maden	Şalcı çıkmazı	43 ada 57 Parsel 45	65 metre arsanın 168/252 His.	30	açık arttırma
915	[illegible] » Camî	Çıkar Manav	E. 18 mahallen 22 ada 85 Parsel 69	Ahşap oda ve bahçenin 420/700 His.	75	»
2737	Aksaray Kâtip Kasım	E. Yalı bağı Y. Kumsal	E. 166 Y. 149-151	Ahşap hanenin 262,5/840 His.	280	»
2976	Kadıköy Rasimpaşa	Düz	21-23	132 metre iki arsa	396	»
7956	İstanbul Ahi Çelebi	Meyhane	E. 15 Y. 21	Üstünde odası olan kâgir mağazanın 121296/806400 His.	820	»
1075	Beyoğlu Yenişehir	Keresteciler	E. 28 Y. 24	Ahşap hanenin 0,5/12 His.	55	»
3091	Büyükdere	Büyükdere Cad. ve uzun Fıstıklı	215-217-219 1-3-5	Kâgir fırın ve iki dükkân ve iki hane ve bir ahır ve samanlığın 4/8 His.	1700	kapalı zarf
3152	Kurtuluş	Feylesof ve kasap Horşit	37-39-44	227 metre arsa	908	açık arttırma
3240	Büyükada yalı	Zağnos paşa ve Özdemir ve Yel üfürücü	2	636,50 metre arsanın 9/11 His.	1562	kapalı zarf
5942	Yeşilköy Şevketiye	Halkalı cad.	40-42	Bahçeli ahşap barakanın 1/4 His.	131	açık arttırma
6085	Paşa bahçe	Çınar Cad.	E. 55-57 Y. 1-3	Evvelce ahşap hane ve dükkân bugün ahşap hanenin 1/3 His.	150	»
7919	Taksim Firuzağa	Çıkmaz ikinci Tülbentci	E. 5 Mü. Y. 16	Ahşap hanenin tamamı	1460	kapalı zarf
7932	Feriköy Pangaltı	Yunuz bey	E. 19 Y. 39	Bahçeli ahşap hanenin 1/8 His.	75	açık arttırma
3070	İstanbul Yenibahçe Arpa emini	E. Çayır meydanî Y. Kehâl bağı	E. 27-29 31-33	574,17 metre bahçe	300	»
7949	İstanbul Yenibahçe Arpa emini	E. Çayır meydanı Y. Kehâl bağı	E. 27-29-31-33	1033,50 metre bahçe	520	»
7950	İstanbul Yenibahçe Arpa emini	E. Çayır meydanı Y. Kekâl bağı	E. 27-29-31-33	574,17 metre bahçe	300	»

Yukarda evsafı yazılı gayrimenkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. İhaleleri 9/3/936 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat on dörttedir. Satış münhasıran gayrimübadil bonosiledir.

Ticaret evlerine müjde

Piyasanın en sağlam, en muntazam, en zarif ve ...

EN UCUZ

Yevmiye defterleri
Kasa defterleri
Defteri kebirler
Muavin defterler

AKŞAM MATBAASI tarafından satışa çıkarılmıştır.

Defterlerin sahife başlıkları ve çizgileri kâmilen matbu ve kâğıtları en iyi ve en nefis cinstendir.

Muhterem müşterilerimiz Matbaamıza kadar zahmet ederek defterleri görebilirler.

Babıâli - Narlıbahçe sokağı No. 15

Telefon edilirse yazıhanelere gönderilir.

Telefon: 24248

Sağlam irat arıyanlara

İstiklâl caddesinde çok sağlam ve temiz bir bina satılıktır

Beyoğlu İstiklâl caddesinin en şerefli ve işlek yerinde altında mağazası bulunan çok sağlam, temiz bir bina satılıktır. Paralarını sağlam irada yatırmak isteyenler için müstesna bir fırsattır. Fazla tafsilât için Bahçekapıda Taşhanda 29 numarada Umum Emlâk Acentesine müracaat. Telefon 20307

AKŞAM NEŞRİYATI

İskontolu Satış Listesi

No.		Kuruş
1	Küçük İlânlar	75
2	Kıvırcık Paşa	75
3	Deli	30
4	Yalı Çapkını	30
5	Bu Perdenin Arkasında	40
6	Düğün Gecesi	100
7	Sumer Kızı	125
8	Asyadan Bir Güneş Doğuyor	80
9	Dipsiz Kuyu	25
10	Kadın Asker Olursa	50
11	Pembe Maşlahlı Hanım	70
12	Pembe Pırlanta	25
14	İki cinayet gecesi	25
15	İtalyadan Amerikaya nasıl Uçtular	35
16	İlkmektepler İçin Yardımcı Tarih Hulâsası	10
17	İttihat ve Terakki Tarihinde Esrar Perdesi	150
18	Karacaahmedin esrarı	25
19	Arzın Merkezine Seyahat	25
20	Don Kişot	25
21	Kardeş katili	25
22	Hayvanlar Âlemi	150
23	Sinema Yıldızları	100
24	Bir kadın geçti	20
25	İstanbuldan Londraya Şileple bir yolculuk	75
26	Nereden geliyoruz	40
27	İstiklâl Savaşı Nasıl Oldu	80
28-33	Arsen Lüpen (Bir Cildi)	80
34	Tarih Öğreniyorum	30
35	Coğrafyada İlk Adım	50
36	Çocuklara Coğrafya Kıraatleri	50
37	Fazıl Ahmet	80
38	Devler Kaldırımı	75
39	Aşk Fırtınası	50
40	Yeryüzü Gökyüzü	150
41	Cüceler ve Devler memleketinde Gülliverin Seyahatleri	75
42	Edebî Hatıralar	60
43	Bir Türk Kızının Amerika Yolculuğu	75

AKŞAM okuyucularına mahsus % 20 İSKONTO KUPONU

Bu kuponu kesip «Akşam Matbaası Kitap Servisine» getirir veya gönderirseniz, yukarıdaki listede beğeneceğiniz kitapların fiatından size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

C. H. P. Beyazıt kamunundan: Havanın fenalığından ötürü tehir edilmiş olan partimiz müsameresinin bu cuma günü akşamı (21/2/936) Şehzadebaşında (Ferah) sinemada verileceği bildirilir.

Kızılay Kadıköy kaza kongresi: Kızılay Kurumu Kadıköy kaza şubesi yıllık toplantısının, şubatın (23) üncü pazartesi günü saat on dörttedir. Satış münhasıran gayrimübadil bonosiledir.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Beherinin muhammen bedeli 162 kuruş 31 santim olan 140.000 tane kayın travers 9/Mart/936 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 12606,70 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 e kadar komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır. Şartnameler beheri 1135 kuruş mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (907)

★

Muhammen bedeli 5793 lira 25 kuruş olan sulu boya pastili ozalit veya emsali, resim muşambası aydinger ve milimetrik kâğıdı gibi 15 kalem tersim malzemesi 27/2/936 perşembe günü saat 15 de Haydarpaşada gar binası dahilinde 1 inci işletme komisyonu tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin 435 liralık muvakkat teminat vermeleri ve kanunun tayin ettiği vesikalarla eksiltme günü saat 14 e kadar komisyon reisliğine müracaatla tekliflerini ve vesaiki muhtevi zarfı teslim etmeleri lâzımdır. Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak getirilmektedir. «671»

Istanbul Üniversitesi Arttırma, Eksiltme ve Pazarlık Komisyonundan:

1 — Bedeli keşfi 8525 lira olan Üniversite Merkez binasiyle müştemilâtında yapılacak kurşun izabesi ve ferşi 20/2/936 perşembe günü saat 15 te Üniversite Rektörlük binasında toplanan Komisyonda pazarlıkla ihale edilecektir.

2 — Bu işe dair şartname Üniversite Rektörlüğünde görülebilir.

Talipler bir kalemde 5000 liralık kurşun işi yaptığına dair İstanbul bayındırlık Direktörlüğünden vesika ile 2490 sayılı ihalât kanununda yazılı vesika ibraz etmeleri ve ihaleyi müteakip katî teminat vermeleri lâzımdır. (904)

Istanbul Kız öğretmen okulu Satınalma Komisyonundan:

Okulumuzun meccanî yatı talebeleri için gerekli görülen 650 metre elbiselik lâciverd yün kumaş açık eksiltme ile alınacaktır. Beher metrosunun muhammen bedeli 400 kuruş ve ilk teminatı 195 liradır. Eksiltme 11/3/936 çarşamba günü saat 15 de İstanbul Kültür Direktörlüğü binasında toplanan Okul komisyonunda yapılacaktır.

İstekliler nümuneyi ve şartları görmek ve öğrenmek üzere okula ve ilk teminatlarını da belli günden evvel okuldan alacakları yazıya göre Liseler muhasebesine yatırmaları ilân olunur. «936»

Türk Hava kurumu Gemlik şubesinden:

Kurban Bayramında toplanacak deri ve barsaklar açık arttırmaya konmuştur. Bedel değer görülürse 29/Şubat/936 cumartesi günü saat on yedide katî ihalesi yapılacakdır. Arttırmaya girmek için Şubeye ve şeraiti anlamak için de Hava Kurumu İstanbul Şubesine müracaatları. (912)

istanbul belediyesi ilânları

Çubuklu gaz deposunda yaptırılacak olan bir tane tank kapalı zarfla eksiltmeye konulmuşdur. Bu tank için 5400 lira bedel tahmin olunmuşdur. Şartnamesi levazım müdürlüğünden parasız alınır. Eksiltme 2 mart 936 pazartesi günü saat 16 da daimî encümende yapılacakdır. Eksiltmeye girmek isteyenler 2490 numaralı arttırma ve eksiltme kanununda yazılı vesikalardan başka Belediye fen işleri müdürlüğünden alacakları Fen ehliyet vesikası ile beraber 405 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubile teklif mektuplarını havi zarflarını yukarda yazılı günde saat 15 şe kadar daimî encümene verilmelidir. «B.» «866»

★

	Senelik Kirası	muhammen Teminatı	muvakkat
Kasımpaşada iskele meydanı sokağında 150 metre murabbaı arsa	80	6	
Büyükada Altın ordu caddesi sokağında 389 metre murabbaı arsa	120	9	

Yukarda semti senelik muhammen kirası ve muvakkat teminatları yazılı olan arsalar 937-938 senesi mayısı sonuna kadar kiraya verilmek üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Şartnameleri levazım müdürlüğünde görülür. Arttırmaya girmek isteyenler hizalarında gösterilen muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber 21/2/936 cuma günü saat 15 de daimî encümende bulunmalıdır. (B.) «656»

Umum Emlâk Acentesi

Bahçekapı TAŞHAN No. 29

EHVEN ŞERAITLE

EMLÂK İDARESİ

KİRALIK APARTIMAN
EMLÂK
ALIM ve SATIMI

TELEFON: 20307

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ: 1863

Sermayesi: **10.000.000** İngiliz lirası

Türkiyenin başlıca şehirlerile Paris, Marsilya, Nis, Londra ve Mançester'de, Mısır, Kıbrıs, Irak, İran, Filistin ve Yunanistan'da şubeleri. Yugoslavya, Romanya, Suriye ve Yunanistan'da Filyalleri vardır.

Her türlü banka muameleleri yapar

DOYÇE LEVANTE LİNYE HAMBURG

Hamburg, Brem, Anvers, İstanbul ve Bahrisiyah arasında azimet ve avdet muntazam postaları

Hamburg, Brem, Stetin, Anver ve Roterdam'dan limanımıza muvasalâtı beklenen vapurlar

Akka vapuru 22 Şubata doğru

İlsel M. Russ vapuru 25 Şubata doğru.

Alaya vapuru 2 Marta doğru

Morea vapuru 6 marta doğru

Alimnia vapuru 10 marta doğru

Burgaz, Varna, Köstence, Kalas ve İbrail için limanımızdan hareket edecek vapurlar

Akka vapuru 22-24 şubata doğru

Alimnia vapuru 10-12 marta doğru.

Yakında Hamburg, Brem, Anvers ve Roterdam limanları için hareket edecek vapurlar

Helga L. M. Russ vapuru limanımızda.

Raimund vapuru 20,22 şubata doğru

Avola vapuru 28-29 Şubata doğru

Alaya vapuru 2 - 4 marta doğru.

Morea vapuru 6-10 Marta doğru

Fazla tafsilât için Galata'da Ovakimyan hanında Laster Silbermann ve şürekâsı vapur acentalığına müracaat: Telefon: 44647 - 6 (11955)

Scandinavian Near East Agecny

Galata Tahir han 3 üncü kat

Tel: 44991-2-3

Svenska Orient Linien Gothenburg

Gothenburg, Stokholm, Oslo Dantzig, Gdynia Copenhag Abo Reval ve bütün Baltık limanlar Şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir azimet ve avdet için muntazam postalar.

Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Oslodan beklenen vapurlar.

ERLAND vapuru 26 şubata doğru

VİKİNGLAND vapuru 8 Marta doğru

BİRKALAND vapuru 27 marta doğru

Yakında İstanbuldan Hamburg Roterdam - Kopenhag, Gdynia Gothenberg, Dantzig - Stokholm, ve Oslo, limanları için hareket edecek vapurlar.

ERLAND vapuru 27 şubata doğru

VİKİNGLAND vapuru 10 Martadoğru

BİRKALAND vapuru 29 Marta doğru

Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han 3 üncü katta kâin acentalığına müracaat. Tel: 44991-2-3 (13452)

KANZUK MEYVA TUZU

Tabi meyva usarelerile hazırlanmış yegâne meyva tuzudur.

Mide, barsak, karaciğer, böbrek hastalıklarında fevkalâde faydalıdır. Hazmi kolaylaştırır, inkibazı izale eder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

Eminönü Halkevinden: 21/2/936 cuma günü saat (17,30) da Evimizin Cağaloğlundaki merkez salonunda Profesör Ragıp Hulûsi tarafından (Bugünkü Türkiye türkçesi) konulu bir konferans verilecektir. Bu konferans için çağrılık yoktur. Bütün yurddaşlara açıktır.

Dr. MEHMED İZZET

Emrazı dahiliye ve sariye mütehassısı

Muayenehane: Çağaloğlu Nuruosmaniye caddesi No. 17 Baha Bey Apartımanı pazardan maada hergün 13-17 hastalarını kabul eder. Telefon: 23925

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Mevki ve mahallesi	Sokağı	No. sı	Cinsi
Üsküdar, Rummehmetpaşa	Ağahamam		Kapalı İskender baba tekkesi harem dairesi
» Selâmiali efendi	Karakol	64/82	Ev
P. Bahçe Sultaniye			Çayırdan müfrez 25 bin metre tarla
Çengelköy, Yenimahalle	Abdiefendi	3	Ev
Kanlıca, Camialtı		8	Dükkân
Kuzguncuk, İcadiye		31/33	Bahçeli, salonlu gazino 2
A. Hisar, Tuğla fabrikası	Civarında		8 bin metre tarla
» Göksu	Baruthane caddesi	31	Oda
Boğaziçi, Paşabahçe	Çınar caddesi	1	Gazino ve ev
İçerenköy		42, 56/58	Dükkân ve arsa
Kadıköy, Caferağa	Moda	38	Dükkân
» »	»	48	» 2
» Zühtüpaşa	Bağdad	2/1	25 bin M. arazi ve ahır
Üsküdar, Gülfemhatun	Hüdayi dergâhı şeyhi meşrutası hariminde	5	Ev
» Durbalı	Kapalı Rüfai tekkesi meşrutası		Ev
» İhsaniye	Çiçekçi	4/6	Ev
» Hacehesna hatun	Şeyhcamii	89	Dükkân
» Gerede	Yenicami avlusu	92	Yağ mağazası
» Pazarbaşı	Nuhkuyusu	135, 137, 139, 141	Arsa ve dükkân
» »	»	140	Dükkân
» »	Seyidahmed deresi		Vakıf bina
» Ahçıbaşı	Mektep	1	Ev
Kızıltoprak Tuğlacımustafaağa	Zühtüpaşa		Gazino
» »	Cami	19	Dükkân
Kadıköy, Tuğlacı	Feneryolu	9	Ev
« »	»	7	»
» Caferağa	Bademaltı	45	»
Kızıltoprak, Zühtüpaşa	Bağdad	45	Dükkân
» »	»	43	»
» »	»	32	»
A. Hisar, Yenimahalle	Baruthane		» ve oda
Vaniköy, Cami avlusunda			Vakıf bina
Kadıköy, Zühtüpaşa	Tahtaköprü	6	Ahır
» »	»	8,10	Mahal
Kızıltoprak Tuğlacımustafaağa	Cami	23	Dükkân
Kadıköy, Zühtüpaşa	Bağdad	2	Ev
Kartal, Soğanlık	İmam meşrutası altında		Dükkân
Heybeliada,	Değirmen	3	Ev
Beykoz, Yalıköy	Çayır		Meşruta
Kızıltoprak, Zühtüpaşa	Bağdad	34	Ev

Yukarıda bulundukları yerlerle cinsleri yazılı vakıf yerler mayıs 937 sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. İhaleleri 27/2/936 perşembe günü Kadıköyünde Belediye yanında Kumlukda 8 sayılı binada Vakıflar Direktörlüğünde yapılacaktır. İsteklilerin müracaatları. (869)

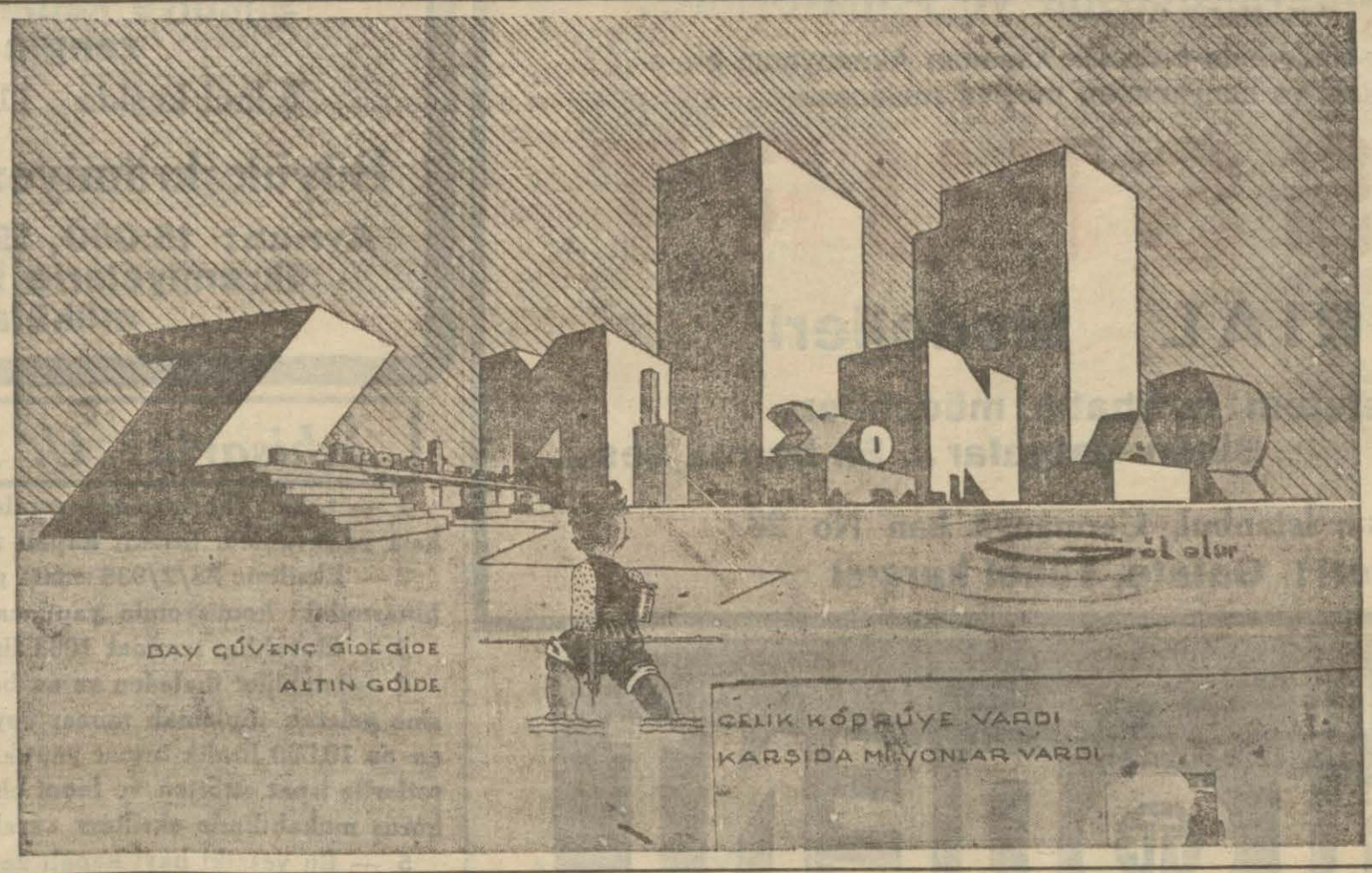

AKŞAM'ın FAYDALI NEŞRİYATI
No. 25
Faik Sabri Duran
İSTANBULDAN LONDRAYA
ŞİLEPLE BİR YOLCULUK

270 sahife
293 resim
75 kuruş

MEVCUDU AZALMIŞTIR

Taşra için posta parası alınmaz.
Satış yeri :
AKŞAM MATBAASI

Erdek Malmüdürlüğünden :

Genel savaşta düşman gemileri tarafından batırılıp, dinamitle parçalışmak suretile hükûmet civarında ve az bir kısımda kasaba yakınında bulunan Zeytinliadada sahile çıkartılan «175 maimahreç» Edremit ve «55 maimahreç» Sakız vapurlarının enkazları, ayrı ayrı ve 10/2/936 dan itibaren on beş gün müddetle açık arttırmaya konulmuştur.

Edremit vapur enkazının beher tonu dört Sakız vapurunun beher tonu altı lira muhammen kıymetdedir.

Katî ihale 24/2/936 pazartesi günü saat 15 te Erdekte hükûmet konağında ve satış komisyonu huzurunda yapılacaktır.

Fazla tafsilât Malmüdürlüğünden alınabilir. Taliplerin % yedi buçuk teminat akçelerile bu müddet içinde müracaatları lüzumu ilân olunur. «742»

Istanbul Kız Lisesi Direktörlüğünden:

Lisemizde teahhüdünü yerine getirmeyen müteahhid namına ve hesabına şartnamesine göre beşyüz lira içinde yaptırılacak kırk tane Dershane sırası 26/2/936 çarşamba günü saat on beşde İstanbul Kültür Direktörlüğü binasında toplanan okul komisyonunda açık eksiltmesi yapılacaktır. Teminatı 38 liradır. Buna dair şartname ve fennî evrak okuldan öğrenilebilir. «722»

Umumî heyetin çağırılması

Türkiye İş bankası idare meclisinden:

Esas nizamnamemizin 45 inci maddesine tevfikan hissedarlar umumî heyeti 26 Mart 1936 perşembe günü saat 16.30 da Bankanın merkezinde alelâde olarak toplanacağından muhterem hissedarlarımızın muayyen gün ve saatte bu toplantıda hazır bulunmaları rica olunur.

Esas nizamnamemizin 49 uncu maddesi mucibince gerek asaleten gerek vekâleten 50 hisseye sahip olan hissedarlar umumî heyete iştirak edebilirler. Ancak vekillerin de şahsen hissedar ve rey sahibi olmaları lâzımdır.

Hissedarlar hamil oldukları hisse senetlerinin miktar ve numaralarını gösteren bir cetveli mezkûr nizamnamenin 50 inci maddesi hükmüne göre ve hissedarlardan birini tevkil suretile umumî heyete iştirak edecek olanlar dahi mevzuubahis cetvelden başka Merkezi İdare ve şubelerimizden alabilecekleri vekâletnameyi içtimaa gününden bir hafta evvel şubelerimize vereceklerdir.

Müzakere ruznamesi aşağıda yazılıdır:

1 — İdare meclisi ve mürakipler raporunun okunması.

2 — 1935 senesi bilânçosunun tasdiki ve idare meclisinin ibrası.

3 — 1935 senesi için de inhilâl eden idare meclisi azalığına, statü hükümlerine tevfikan idare meclisine seçilen âzanın memuriyetinin tasdiki.

4 — Temettüün tevzii suretinin ve tevzi tarihinin tesbiti.

5 — 1936 senesinde idare meclisi azalarına verilecek ücretin tayini.

6 — 1936 senesi mürakiplerinin seçilmesi.

7 — 1935 senesi mürakiplerine verilecek ücretin tayini.

Pektorin
Pektorin
Pektorin..

— Öksürüğünüz mü var ?
— Nezle mi oldunuz ?
— Bronşite mi tutuldunuz ?

Pektorin'den şaşmayınız!

Pektorin
Pektorin
Pektorin

KUTUSU 35 KURUŞ
BEŞİR KEMAL-MAHMUT CEVAT ECZANESİ. SİRKECİ

İstanbul Dördüncü İcra memurluğundan:

Tamamına 55380 lira kıymet takdir olunan Beyoğlunda Asmalı mescit mahallesinin Mezarlık caddesinde kâin eski 47 ve yeni 59 No. lu bir bap otelin 128 hisse itibarile 32 hissesi açık arttırmaya konulmuş olup 1 Mart 936 tarihinde şartnamesi divanhaneye talik edilerek 23 Mart 936 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 den 16 ya kadar İstanbul Dördüncü İcra dairesinde satılacaktır.

Arttırmaya iştirak için yüzde yedi buçuk teminat akçesi alınır. Müterakim vergi, belediye, vakıf icaresi ve vakıf yirmi senelik taviz bedeli borçluya aittir. Arttırma bedeli muhammen kıymetin yüzde yetmiş beşini bulduğu takdirde ihale yapılacaktır. Aksi takdirde en son arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma onbeş gün daha temdit edilerek 7 Nisan 936 tarihine müsadif salı günü ayni saatte en çok arttırana ihale olunacaktır. 2004 No. lu İcra kanununun 126 ıncı maddesine tevfikan ipotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerine dahi gayri menkul üzerindeki haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbitelerile yirmi gün içinde icra dairesine bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. İşbu maddei kanuniye ahkâmına göre hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 935/2206 Dosya numarasile memuriyetimize müracaatları ilân olunur. (20182)

İst. 6 cı İcra Me:

Mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer berberlere mahsus ayna koltuk sandalye komedin 28/2/936 tarihinde saat 9 dan 10 a kadar Arnavutköyünde Çarşı meydanı caddesi 1 No. lu dükkânda açık arttırma ile satılacaktır. Taliplerin mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur. M. 632

İst. 6 cı İcra Me.:

Mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer ev eşyası Kumkapıda İbrahim paşa tulumba sokağında 19 No. lu hanede 2/3/936 tarihinde saat 16 dan 17 e kadar açık arttırma ile satılacaktır. Taliplerin mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur. M. 633

Kömür kokusundan ve baş ağrısından kurtulmak için yalnız:

TÜRK ANTRASİTİ yakınız!

Hakikî Radyo meraklılarına ve Amatörlere:

Ötedenberi Avrupa sergilerinde birincilik kazanan Almanyanın en yüksek markası ve dünyanın en meşhur makinası

STASSFURT

İMPERİAL Modelleri

Parazite karşı son sistem tertibatla mücehhez,
Bütün dalgalar... En berrak ses...

Umumî deposu: İstanbul, Cermanya han No 28
Teşhir yeri: Galata, Tünel karşısı

DİŞ MACUNU

PERLODENT YTF

BİR TURAN MAMULÂTIDIR

Pastil Antiseptik
KANZUK

Teneffüs yollarile geçen hastalıklara karşı koruyucu, tesiri katî pastiller. dir. Nezle, Bronşit, Grip ve Boğaz rahatsızlıklarında, ses kısıklığında pek faydalıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu, İstanbul

TURSİL
HER ŞEYİ KENDİ BAŞINA YİKAR
BİR·TURAN·MAMULÂTI

ASPİS
TEMİZLİK ve EMNİYETİN İSMİDİR
BU PREZERVATİFLER HER ECZANEDE SATILIR

TİFOBİL
Dr. İHSAN SAMİ
Tifo ve paratifo hastalıklarına tutulmamak için ağızdan alınan tifo haplarıdır. Hiç rahatsızlık vermez. Herkes alabilir. Kutusu 55 Kr.

Belsoğukluğu
ve FRENGİYE yakalanmamak için en iyi ilâç ancak
PROTEJİNDİR

Çaresi varken ıztırab çekmek... ne acınacak hal!

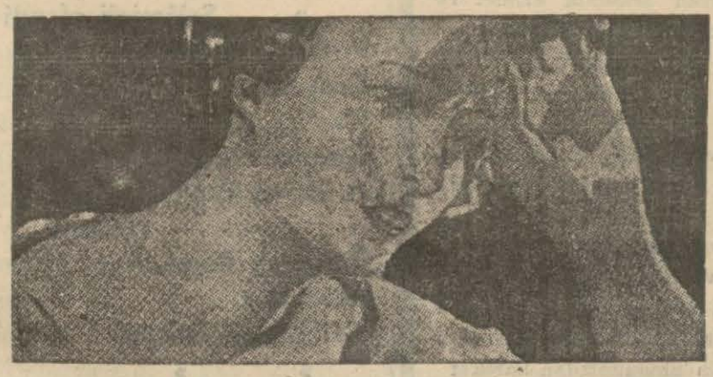

GRIPIN:
En şiddetli baş ve diş ağrılarını, romatizma sancı ve sızılarını keser

GRİPİN:
Üşütmekten mütevellid bütün ıztırabları, adale, bel, sinir ağrılarını dindirir

Gripe, nezleye ve emsali hastalıklara karşı bilhassa müessirdir.

GRİPİN

Radyolin diş macunu fabrikasının mütehassıs kimyagerleri tarafından yapılmaktadır.

VALDE Lokanta ve birahanesi. Eminönü Valde hanı içinde Noter yanında No 17

Üç günlük tabldotlar:

Birinci yemekler: Kuzu piliç kapamaları, kuzu tandır ve ciğer sarması, bahçıvan kebaı, bezelyalı kebab, hanım köftesi, hindi dolması, kefal haşlaması

İkinci yemekler: Etli semizot, pırasa, yağlı pırasa, plâki, pilâv, fırın makarna köfte, etli mercimek, kuru fasulya, zeytin karnabahar. bezelya, bakla, terbiyeli

Üçüncü yemekler: Tulumba, dilber dudağı, telkadayıf, aşure, elma ayva kompostoları.

Evler için üçüncü yemekler ikincilerle tebdil olunabilir.

Türk Hava Kurumu
Büyük Piyangosu

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir

5 inci keşide 11 Mart 1936 dadır.

Büyük ikramiye: 35.000 Liradır

Ayrıca: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle 20.000 liralık bir mükâfat vardır.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — Cibali fabrikasında yapılacak 14181 lira 10 kuruş keşif bedelli helâ ve lavabolar inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme 28/2/936 cuma günü saat 11 de Kabataşda İnhisarlar binasındaki komisyonda yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 1063 lira 58 kuruştur.

4 — İstekliler ihaleden en az beş gün evvel İnhisarlar inşaat şubesine gelerek diplomalı mimar veya mühendis olduklarını ve evvelce en az 10,000 liralık inşaat yaptıklarını mukavele ve kabul raporu suretlerile ispat ettikten ve fennî ehliyet vesikası aldıktan sonra (71) kuruş mukabilinde eksiltme evrakını isteyebilirler.

5 — Bu vesaiki havi kapalı zarflar ihale günü saat tam 10 a kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde verilmiş olmalıdır. (807)

Yüksek Mühendis Mektebi Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Mektep elektrik lâboratuvarı için kapalı zarf ile bazı elektrik malzemesi alınacaktır. Tahmini fiatı «5790» lira ve pey akçesi «435» liradır.

Zarflar 23/3/936 saat 15 de açılacağından zarflarını saat 14 de kadar vermeleri ve arttırma ve eksiltme kanununun 2,3 üncü maddelerinde yazılı vesaikle komisyona müracaatları ilân olunur.

«667»

Cumurbaşkanlığı Filarmonik Orkestrası Şefliğinden:

Orkestra kadrosunda açık olan yerlere atanmak üzere piyano, keman, viyola, viyolonsel, kontrbas, flüt, obuva, klarnet, fago, korno, trompet, trombon, tuba alto saksafon, tenor saksafon, akoediyon, caz baterisi sazları çalanların 7/3/936 cumartesi günü saat 10 dan 17 ye kadar İstanbul Galatasaray lisesinde sınavları yapılacağından bu sazları çok eyi bir surette çalabilen artistlerin kendi enstürümanları ile birlikte sınav komisyonuna birer dilekçe ile başvurmaları.

«142» «361»

Sahibi : Necmeddin Sadık
Umumî neşriyat müdürü: Enis Tahsin
Akşam matbaası